

14.6.2019

Hallituksen esitys eduskunnalle julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain muuttamisesta ja eräiden siihen liittyvien säädösten muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lakia julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (hankintalaki) sekä vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettua lakia (erityisalojen hankintalaki) siten, että rikosrekisteriotteen tarkastamisessa mahdollistetaan sähköisten menettelyjen käyttäminen. Esityksessä ehdotetaan lisäksi selkeytettäväksi eräitä menettelyjä koskevia säännöksiä.

Rikosrekisterilakia ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan hankintalaissa ehdotettua uutta rikosrekisteriotteiden tarkastamismenettelyä.

Sekä hankintalakiin että erityisalojen hankintalakiin ehdotetaan lisäksi tehtäväksi teknisiä korjauksia ja täydennyksiä. Pääosa muutoksista on EU:n komission tarkastuksessa havaittuja puutteita tai tulkinnanvaraisuuksia direktiivien sanamuotoihin nähden. Koska tältä osin ei ole ollut tarkoitus säätää direktiivin velvoitteista poikkeavasti, lain sanamuotoja täydennettäisiin ja korjattaisiin vastaamaan tarkemmin direktiivin sanamuotoja.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2020 ja sitä sovellettaisiin hankintoihin, joista ilmoitetaan 1.1.2020 jälkeen.

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Hankintamenettelyä koskeva kokonaisuudistus toteutettiin vuoden 2017 alusta lukien. Kokonaisuudistuksen taustalla ovat huhtikuussa 2014 annetut Euroopan unionin julkisia hankintoja koskevat direktiivit. EU-sääntelyn tavoitteena on hankintojen avoimuuden ja tehokkuuden lisääminen. Keskeisimpiä muutoksia olivat uudet kilpailuttamismenettelyt, laadullisten näkökohtien parempi huomioiminen, mahdollisuus huomioida ympäristö- ja sosiaaliset näkökohdat, siirtyminen sähköisiin viestintävälineisiin sekä kansainvälisten yhteishankintojen käyttö. Uudistuksen yhtenä keskeisenä tavoitteena oli parantaa pk-yritysten asemaa hankinnoissa rajaamalla tarjoajayritysten liikevaihtoa koskevia vaatimuksia ja suosittelemalla hankintojen jakamisesta. Direktiivien pohjalta uudistettiin myös sosiaali- ja terveystalouden sekä muiden erityisten palveluiden hankintamenettelyjä.

Julkisilla hankinnoilla on sisämarkkinoilla suuri taloudellinen merkitys. Euroopan komission mukaan julkiset hankinnat muodostavat noin 15 prosenttia EU:n bruttokansantuotteesta. Suomessa julkaistiin vuonna 2018 noin 16 000 hankintailmoitusta.

Hankintalailla pyritään tehostamaan julkisten varojen käyttöä. Samalla pyritään selkeyttämään keskeisiä menettelyjä ja turvaamaan kaikille tarjoajille tasapuolinen ja syrjimätön kohtelu julkisissa hankinnoissa. Hankintamenettelystä osapuolille syntyvillä kustannuksilla, hallinnollisella taakalla sekä menettelyyn kuluvalle ajalla on suuri merkitys julkisten varojen käytön tehostamisessa. Sähköisten välineiden avulla hankinnoissa voidaan säästää osapuolten resursseja, hankinnan onnistumista voidaan edistää ja virheiden riskiä ennaltaehkäistä. Sähköisten hankintamenettelyjen käyttöön ottaminen edellyttää myös sitä, että toimittajalta EU-hankinnoissa vaadittavat rikosrekisteritiedot voidaan niin ikään toimittaa hankintayksikön tarkistettavaksi sähköisessä muodossa.

Hankintalailla säädetään niistä menettelyistä, joita hankintoja kilpailutettaessa tulee noudattaa. Uuden hankintalain soveltamiskäytännössä on ilmennyt eräitä teknisiä puutteita ja virheitä sekä tulkintoja, jotka voivat johtaa hankintalain virheelliseen soveltamiseen. Tässä esityksessä ehdotetaan muutoksia, joilla selvennetään epäselväksi jääneitä soveltamiskysymyksiä sekä tehdään pieniä korjauksia. Muutosehdotuksilla täsmennetään muun muassa hankintojen pilkkomista koskevaa sääntelyä esimerkiksi puitejärjestelyn yhteydessä, selvennetään palveluhankintojen soveltamisalarajauksia lisäämällä nimenomainen maininta asianajajista sekä korjataan virheellinen viittaus työvoimahallinnon yhteishankintoina toteutettujen koulutushankintojen ennakoitun arvon laskemisessa.

Pääosa teknisistä muutoksista on EU:n komission tarkastuksessa havaittuja puutteita tai tulkinnanvaraisuuksia direktiivien sanamuotoihin nähden. Koska tältä osin ei ole ollut tarkoitus säätää direktiivin velvoitteista poikkeavasti, lain sanamuotoja täydennettäisiin ja korjattaisiin vastaamaan tarkemmin direktiivin sanamuotoja.

2 Nykytila

Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016, jäljempänä *hankintalaki*) sekä laki vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista (1398/2016, jäljempänä *erityisalojen hankintalaki*) tulivat voimaan 1.1.2017. Hankintalaeilla säädetään julkisten viranomaisten ja muiden lain soveltamisalaan kuuluvien yksiköiden hankintojen kilpailuttamismenettelyistä ja niihin liittyvistä oikeusturvakeinoista. Lainsäädännöllä toteutettiin hankintamenettelyjä koskevan lainsäädännön kokonaisuudistus. Valmistelutyöryhmän mietintö julkaistiin 13.5.2015 (TEM julkaisuja, kilpailukyky 37/2015). Uusi laki korvasi vuodelta 2007 olevan julkisista hankinnoista annetun lain ja vuodelta 2011 olevan sähköisestä huutokaupasta ja dynaamisesta hankintajärjestelmästä annetun lain sekä vastaavan erityisaloja koskevan lainsäädännön.

Hankintalainsäädännöllä saatettiin voimaan 26.2.2014 annetut Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/24/EU julkisista hankinnoista ja direktiivin 2004/18/EY kumoamisesta (jäljempänä *hankintadirektiivi*), Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/25/EU vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja direktiivin 2004/17/EY kumoamisesta (jäljempänä *erityisalojen hankintadirektiivi*) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/23/EU käyttöoikeussopimusten tekemisestä (jäljempänä *käyttöoikeussopimusdirektiivi*). Hankintalainsäädännön oikeussuojaa koskevat säännökset perustuvat valvontadirektiiviin 665/1989/ETY ja erityisalojen valvontadirektiiviin 92/13/ETY.

Unionin julkisista hankinnoista annetut direktiivit eivät salli suurta liikkumavaraa kansallisessa täytäntöönpanossa. Keskeisimmät jäsenvaltioiden harkinnassa olevat määräykset koskevat direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle jääviä hankintoja sekä määräyksiä, joiden osalta direktiivit nimenomaisesti jättävät harkintavaltaa jäsenvaltioille. Direktiivien sallimaa liikkumavaraa on esimerkiksi EU-kynnysarvon alittavissa hankinnoissa sekä sosiaali- ja terveystalvija koskevissa kilpailuttamismenettelyissä.

Suomalaisia hankintayksiköitä koskee kansallisen lainsäädännön ja EU-direktiivien lisäksi Maailman kauppajärjestön (WTO) julkisia hankintoja koskeva sopimus, (*Government Procurement Agreement*, nk. GPA-sopimus). Sopimuksen allekirjoittajavaltiot ovat sopineet julkisten hankintojen säännöistä, jotka avaavat tietyn kynnysarvon ylittävät julkiset hankinnat toisista sopijamaista tuleville tarjoajille ja takaavat näille samanlaisen kohtelun kuin kotimaisille toimittajilleen.

Hankintoja koskevat ilmoitukset

Kaikista hankintalainsäädännön avoimen kilpailuttamisvelvoitteen piiriin kuuluvista suomalaisten hankintayksiköiden hankinnoista julkaistaan ilmoitus HILMA-kanavassa (www.hankintailmoitukset.fi). HILMA on kaikille käyttäjille maksuton, sähköinen julkisten hankintojen ilmoituskanava. Ilmoituksen voi jättää julkaistavaksi asettamalla tarjouspyyntö suoraan HILMAssa julkaistavaksi tai hankintayksikön omien internet-sivujen kautta.

HILMA-kanava perustettiin palvelemaan erityisesti kotimaisten yritysten tietotarpeita. Ilmoitusvelvollisuudesta säädetään hankintalain 58 §:ssä ja erityisalojen hankintalain 62 §:ssä. Ilmoitusvelvollisuus koskee ns. kansallisen kynnysarvon ylittäviä hankintoja sekä EU-kynnysarvojen ylittäviä hankintoja. EU-hankinnoissa hankintayksiköillä on velvollisuus käyttää EU-vakiolomakkeita. Käytännössä lomakkeiden käyttö tapahtuu sähköisesti. EU-ilmoitukset toimitetaan HILMAsta edelleen julkaistavaksi Euroopan unionin virallisen lehden täydennysosassa (S-sarja) sekä Tenders Electronic Daily –tietokannassa (TED). Hankintayksiköt voivat hyödyntää HILMA-järjestelmää myös markkinakartoituksessa hankintalain 65 § mukaisesti.

HILMA-järjestelmä palvelee myös hankintayksiköiden omia ja EU:lle raportoitavia tilastotarpeita. Se sisältää tilastointityökalun, jota käyttämällä kerätään tietoa julkaistuista hankintailmoituksista eri hankintalajeissa jaoteltuina eri hankintamenettelyihin tai hankintayksikötyyppeihin. Tärkeä seurannan väline on ilmoitusjärjestelmässä julkaistava jälki-ilmoitus tehdystä hankintasopimuksesta. Velvoite ei koske EU-kynnysarvon alle jääviä hankintoja, mutta Suomen on kuitenkin raportoitava komissiolle myös näistä hankinnoista. Nykyinen järjestelmä ei siten anna riittäviä tietoja toteutuneista hankinnoista eikä näitä hankintatoimen kansallisen kannalta kehittämisen kannalta merkityksellisiä tietoja voida hyödyntää myöskään hankintayksiköissä hankintojen strategisessa suunnittelussa.

Rikosrekisteritietojen tarkastaminen hankintamenettelyssä

Hankintalain 88 §:n mukaan hankintayksiköiden tulee selvittää, koskeeko valittua tarjoajaa joku lain 80 §:ssä tarkoitettu pakollinen poissulkemisperuste. Selvityksen näytöksi on hyväksyttävä rikosrekisterilain (770/1993) 6 §:n 8 momentissa ja 6 b §:ssä tarkoitettu rikosrekisterin ote. Ote voidaan luovuttaa sellaisesta yksityisestä henkilöstä, joka on ehdokkaan tai tarjoajan hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsen tai käyttää edustus-, päätös- tai valvontavaltaa kyseisessä yrityksessä tai yhteisössä. Rikosrekisteriotteen luovuttaminen edellyttää henkilön suostumusta ja ote ei saa olla kahtatoista kuukautta vanhempi. Hankintayksikköön toimitetun otteen tiedot ovat salassa pidettäviä eikä hankintayksikkö saa ottaa siitä jäljennöstä eikä tallentaa sitä. Poissulkemisperusteiden tarkastamisen jälkeen ote tulee hävittää tai palauttaa tarjoajalle. Samaa rikosrekisteriotetta voidaan käyttää kahdentoista kuukauden ajan ja esittää useammalla hankintayksikölle.

Oikeusrekisterikeskus luovuttaa rikosrekisteriotteet hakemuksen perusteella. Rikosrekisteriotteen luovuttamista hankintamenettelyyn voidaan hakea sähköisen asiointipalvelun kautta taikka lähettämällä hakemus sähköpostitse tai kirjeitse. Sähköisen palvelun käyttäminen edellyttää yrityksen Katso-tunnisteilla palveluun kirjautumista. Läheskään kaikilla tarjoajilla ei kuitenkaan ole Katso-tunnisteita.

Rikosrekisteriotteen hakeminen Oikeusrekisterikeskukselta ja toimittaminen hankintayksikölle koetaan käytännössä hankalaksi. Tarjoajan tulee hankkia ja lähettää valtakirja Oikeusrekisterikeskukselle yrityksestä ja kaikista niistä henkilöistä, joista rikosrekisteriotetta haetaan eli esimerkiksi toimitusjohtajalta, hallituksen jäseniltä ja nimenkirjoituksen omaavilta henkilöiltä. Hankintamenettely viivästyy, jos yritys ei kerralla toimita kaikkia tarvittavia valtakirjoja. Vuonna 2018 hankintamenettelyyn luovutettiin 19 200 rikosrekisteriotetta.

Tällä hetkellä noin puolet hakemuksista saapuu muun kuin sähköisen asiointipalvelun kautta. Oikeusrekisterikeskuksessa kuluu noin 1,5 henkilötyövuotta hankintamenettelyä varten luovutettavien rikosrekisteriotteiden käsittelyyn ja tietojen luovuttamiseen. Suurin osa työstä koostuu sähköpostin vastaanottamisesta, kirjespotin vastaanottamisesta ja valtakirjojen tarkastamisesta sekä hakemustietojen syöttämisestä rikosrekisterijärjestelmään. Sähköisen asiointipalvelun kautta lähetettyjen hakemusten osalta suurin osa työstä kuluu hakemuksen liitteenä olevien johtohenkilöiden valtakirjojen manuaalisessa tarkastamisessa.

Muut muutostarpeet

Kilpailutettavan hankinnan arvon laskemisesta säädetään hankintalain 27 §:ssä. Pykälän 5 momentissa todetaan, että, mikäli hankintayksikkö koostuu erillisistä toiminnallisista yksiköistä, on hankinnan arvoa laskettaessa otettava huomioon kaikkien yksittäisten toiminnallisten yksiköiden hankintojen ennakoitu kokonaisarvo, kun ne muodostavat yhden kokonaisuuden. Jos erillinen toiminnallinen yksikkö vastaa itsenäisesti hankinnoistaan tai tietyistä hankintojen ryhmistä, arvot voidaan ennakoida asianomaisen yksikön tasolla.

Tämän ohella lain 31 §:ssä säädetään hankintojen pilkkomisesta. Pykälän mukaan hankintaa ei saa pilkkoa eriin tai laskea sen arvoa poikkeuksellisin menetelmin tämän lain säännösten soveltamisen välttämiseksi.

Puitejärjestelyn avulla toteutettavista hankinnoista säädetään hankintalain 42 ja 43 §:ssä. Puitejärjestelyllä tarkoitetaan yhden tai useamman hankintayksikön ja yhden tai useamman toimittajan välistä sopimusta, jonka tarkoituksena on vahvistaa tietyn ajan kuluessa tehtäviä hankintasopimuksia koskevat hinnat ja suunnitellut määrät sekä muut ehdot. Osa hankinnoista voidaan tehdä ennalta ilmoitetun etusijajärjestyksen mukaisesti ja osa kevennetyllä kilpailutuksella. Etusijajärjestys vähentää hankintayksikön toimittajariippuvuutta, kun tarvittaessa voidaan hankkia seuraavalta toimittajalta. Kevennetty kilpailutus tarkoittaa hankinnan kilpailutusta puitejärjestelyssä valittujen toimittajien kesken. Puitejärjestelyä voidaan käyttää myös niin, että asiakas valitsee haluamansa palveluntuottajan ennakkoon valituista yrityksistä. Vastaava kaksivaiheinen menettely on dynaaminen hankintajärjestelmä.

Hankintadirektiivin 33 artiklan mukaan puitejärjestelyyn perustuvat hankinnat tulee tehdä direktiivissä säädettyjä menettelyjä noudattaen ja puitejärjestelyyn perustuvissa hankinnoissa ei saa missään tapauksessa tehdä olennaisia muutoksia järjestelyssä vahvistettuihin ehtoihin.

Hankintalain kokonaisuudistuksessa puitejärjestelyä yksinkertaistettiin. Yhteishankintayksiköiden hankinnoissa ja muissa laajoissa hankinnoissa on yhä useammin kyseessä tilanne, jossa hankkijoita tai hankinnan rahoittajia on useita ja hankinnan kohde on hankalasti määriteltävissä. Puitejärjestelyn menettelysääntöjen selkiyttämiseksi tavoitteena oli tehdä järjestelyn käytöstä aiempaa vaivattomampaa ja houkuttelevampaa erityisesti yhteishankintayksiköiden tekemiä sopimuksia käyttäville hankintayksiköille, jotka muutoin voisivat tehdä hankinnan erillisenä pientehontana.

Voimassa olevan lain soveltamiskäytännössä on kuitenkin ilmennyt eräitä epäselvyyksiä, jotka ovat vaikeuttaneet yritysten mahdollisuuksia arvioida puitejärjestelyn tosiasiallista laajuutta ja vaikutuksia liiketoimintaan sopimuskauden aikana. Epäselvyys koskee erityisesti puitejärjestelyn osapuolten tekemää kansallisen kynnyksarvon alittavaa hankintaa ottaen huomioon, mitä säädetään hankintalain 27 § 5 momentissa hankintakokonaisuuden arvon laskemisesta ja lain 31 § säädetystä hankintojen keinotekoisesta jakamisesta. Puitejärjestelyn osapuolten välinen hankintasopimus on puitejärjestelyssä tehty sopimus niiden koosta riippumatta. Tämä koskee lähtökohtaisesti myös sellaisia puitejärjestelyn kattamia hankintoja, jotka alittavat kansallisen kynnyksarvon. Vaikka kynnyksarvon alittavat hankinnat eivät kuulu hankintalain soveltamisalaan, on puitejärjestelyä koskevan hankintailmoituksen mukaisesti tehdyssä ja hankintakokonaisuuteen kuuluvassa hankinnassa noudatettava puitejärjestelyn menettelyjä. Puitejärjestelyssä vahvistetuista ehdoista ei saa poiketa.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi hankintalakia siten, että hankintamenettelyjen sähköistyessä myös rikosrekisteriotteet saadaan osaksi sujuvaa hankintamenettelyä. Julkisten hankintojen suuren taloudellisen merkityksen vuoksi on ensiarvoisen tärkeää, että julkisin varoin tehtävien hankintojen sopimuskumppaneiksi valikoituu yrityksiä, jotka ovat hoitaneet lakisääteiset velvoitteensa eikä yritystä tai sen keskeistä henkilöstöä ole tuomittu hankintalaissa pakolliseksi poissulkemisperusteeksi määritellyistä rikoksista. Samalla ehdotetaan muutettavaksi rikosrekisterilakia vastaavasti.

Voimassa olevan hankintalain hankintakokonaisuuden arvoa koskevan ehdon tulkinta erityisesti kaksivaiheisten menettelyjen, kuten puitejärjestelyn ja dynaamisen hankintamenettelyn käytön kannalta on jäänyt epäselväksi. Tulkinnanvaraisuus on voinut johtaa siihen, että sanamuoto jättänyt käytännön soveltajalle epäselväksi sen, milloin yksittäisiä sopimuksia voidaan tehdä ilman ennalta määrättyä etusijajärjestystä tai kevennettyä kilpailutusta, kun samalla on huomioitava myös hankintakokonaisuuden arvon laskentaa koskeva sääntely. Asiaa selvennettäisiin lisäämällä hankintalain 31 §:ään uusi momentti, jossa todetaan, että puitejärjestelyyn perustuviin ja dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä tehtäviin hankintoihin sovellettavat säännökset määräytyvät koko puitejärjestelyn tai dynaamisen hankintajärjestelmän ennakoidun arvon perusteella. Muutoksen tavoitteena on varmistaa, että esimerkiksi puitejärjestelyn sisällä ei tehdä hankintoja suoraan vastoin puitejärjestelyn ehtoja silloinkaan, kun kyse on hankintakokonaisuuteen kuuluvasta kynnysarvot alittavista hankinnoista.

Komissiolle on raportoitava tiedot Suomen julkisten hankintojen kokonaisarvosta, mikä edellyttää sitä, että tietoja voidaan kerätä nykyistä laajemmin. Tiedot ovat keskeisiä myös hankintayksiköille itselleen sen oman toiminnan kehittämisessä ja tietoja voidaan laajasti hyödyntää myös valtakunnallisessa hankintatoimen ohjauksessa ja kehittämisessä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että myös EU-kynnysarvon alle jäävistä hankinnoista on kerättävä tietoa jälki-ilmoituksilla. Käytännössä velvoite voidaan uudistettavan sähköisen hankintamenettelyn osana toteuttaa hallinnollisesti automatisoidusti tai muutoin kevyemmällä menettelyillä. Jälki-ilmoituksia voidaan tehdä esimerkiksi kootusti vuosittain. Ilmoitusvelvoite otettaisiin lisäksi käyttöön asteittain siten, että se astuu voimaan vasta vuoden 2021 alusta lukien.

Direktiiveihin perustuva kansallinen lainsäädäntö on lähetettävä komission tarkastettavaksi (notifiointi) sen jälkeen, kun ne on hyväksytty. Komissio on Suomen hankintalainsäädännön tarkastuksessa huomannut muutamia puutteita, joissa hankintalaki ja erityisalojen hankintalaki eivät sanamuodoiltaan täysin vastaa hankintadirektiiviä, käyttöoikeussopimuksista annettua direktiiviä tai direktiiviä vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista. Kansallisessa lainsäädännössä ei kuitenkaan ole ollut tarkoitus säätää direktiivien pakollisista velvoitteista poikkeavasti, joten Suomi on alustavasti ilmoittanut komissiolle korjaavansa direktiivin vastaiset sanamuodot mahdollisimman nopeasti. Vaikka komissiolta ei olekaan vielä saatu lopullista vastausta, ei ole syytä olla korjaamatta näitä selvästi virheellisiä sanamuotoja jo nyt. Laissa on lisäksi muutamia pienempiä teknisiä virheitä, kuten vääriä pykäläviittauksia tai vääriä sanamuotoja. Nämä esitetään korjattavaksi.

4 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Esityksellä ei ole vaikutuksia perustuslain kannalta.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

Hankintakokonaisuuden arviointia koskevan säännöksen tarkennus johtaa siihen, että puitejärjestelyssä yrityksillä on parempi mahdollisuus ennakoida puitejärjestelyn menettelyjen vaikutuksia liiketoimintaansa sopimuskauden aikana. Ehdotetut muutokset selkeyttävät soveltamiskäytäntöä ja poistavat siinä esiintyneet epäselvyydet. Muutoksella ei ole merkittävää vaikutusta hankintayksiköiden tai yritysten hallinnollisiin kustannuksiin.

Rikosrekisteriotteiden hyödyntämisen laajentaminen esimerkiksi E-liitteen mukaisiin sosiaali- ja terveyspalveluhankintoihin saattaa lisätä pyydettyjen rikosrekisteriotteiden määrää ja näin lisätä otteiden saamiseen liittyvää hallintotyötä sekä hankintayksiköissä että yrityksissä. Rikosrekisteriotteen saaminen sähköisenä vähentää merkittävästi otteiden saamiseen liittyvää hallintotyötä sekä hankintayksiköissä että yrityksissä. Lisäksi se mahdollistaa uudet menettelyt, jotka pohjautuvat hankintaprosessin toteuttamiseen kokonaan sähköisenä menettelyinä.

Velvoite julkaista jälki-ilmoituksia myös kansallisista hankinnoista lisää jonkin verran hankintayksiköiden hallintotyötä, mutta saadut tiedot hyödyntävät myös hankintayksiköiden omaa hankintatoimen kehittämistä. Sähköisten järjestelmien käyttöön oton lisääntyessä tietojen keruu voidaan automatisoida. Tehtyjä hankintoja koskevien tietojen saaminen on erittäin merkityksellistä valtakunnallisessa hankintatoimen strategiatyössä ja muussakin kehittämisessä. Ilmoitusvelvoite olisi normaalia jälki-ilmoitusmenettelyä kevyempi.

4.2 Viranomaisvaikutukset

Rikosrekisteriotteen saattamisella sähköisesti saataville olisi huomattavia positiivisia vaikutuksia harmaan talouden torjuntaan ja julkisten hankintojen digitalisaation edistämiseen. Tämä tuo myöhemmin huomattavia säästöjä sekä yritysten että hankintayksiköiden hallinnolliseen taakkaan, kun manuaalisten rekisteriotteiden sijaan käyttöön tulevat sähköiset otteet. Sähköiset otteet mahdollistavat myös uudet menettelyt, jotka pohjautuvat hankintaprosessin toteuttamiseen kokonaan sähköisenä menettelyinä.

4.3 Ympäristövaikutukset

Ehdotuksella ei ole tunnettuja ympäristövaikutuksia.

4.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Ehdotuksella ei ole tunnettuja yhteiskunnallisia vaikutuksia.

5 Asian valmistelu

Asia on valmisteltu virkatyönä työ- ja elinkeinoministeriössä. Valmistelun aikana on kuultu keskeisiä toimijoita. Esityksestä on järjestetty 18.6.2019 – 7.8.2019 välisenä aikana avoin lausuntokierros Ota kantaa – palvelun kautta.

Vastauksia saatiin yhteensä xx taholta... Lausunnonantajat suhtautuivat ehdotettuihin muutoksiin pääosin myönteisesti. Lausunnonantajat katsoivat, että ehdotetut muutokset ovat tarpeellisia ja... Osa lausunnonantajista näki, että...

Lausuntojen johdosta esitysluonnosta on täsmennetty xxxx osin. Teknisiä muutoksia tehtiin....

[Lausuntopalaute]

[Jatkovalmistelu]

6 Riippuvuus muista esityksistä

Esitys ei ole riippuvainen muista esityksistä.

Hallituksen esitys eduskunnalle julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain muuttamisesta ja eräiden siihen liittyvien säädösten muuttamisesta

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1 Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista

9 §. *Palveluhankintoja koskevat soveltamisalan rajaukset.* Pykälän 1 momentin 5 kohtaa muutettaisiin selkeyden vuoksi siten, että soveltamisalapoikkeuksessa mainittaisiin nimenomaisesti myös asianajajat. Selkeyttämisellä kansallisen lain säännös olisi lähempänä unionin hankintadirektiivin 2014/24/EU 10 artiklan d kohdan i alakohdassa tarkoitettua määräästä, jonka mukaan direktiiviä ei sovelleta palveluhankintasopimuksiin, jotka koskevat neuvoston direktiivissä 77/249/ETY 1 artiklassa tarkoitettun asianajajan suorittamaa asiakkaan oikeudellista edustamista.

30 § *Ennakoidun arvon laskeminen sopimuskaudella.* Pykälän 2 momentin 2 kohtaa täsmennettäisiin hankintasopimusten ennakoidun arvon laskemissäännösten osalta silloin, kun kyse hankintayksikön talousarviokausi ylittäisi 12 kuukautta. Voimassa olevan hankintalaki eroaa hankintadirektiivin mukaisista sopimuksen arvon laskemisen perusteista. Sanamuotoa muutettaisiin siten, että talousarviokauden ylittäessä 12 kuukautta ennakoidun arvon laskemisen perusteena tulisi käyttää kyseisenä talousarviokautena tehtävien toistuvien tai määräajoin uudistettavien tavara- ja palveluhankintoja koskevien sopimusten arvioitua yhteenlaskettua arvoa. Muutos perustuu hankintadirektiivin 5 artiklan 11 kohtaan.

31 §. *Kielto pilkkoa hankinta tai yhdistellä hankintoja keinotekoisesti.* Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi momentti, jossa todetaan, että puitejärjestelyyn perustuviin ja dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä tehtäviin hankintoihin sovellettavat säännökset määräytyvät koko puitejärjestelyn tai dynaamisen hankintajärjestelmän ennakoidun arvon perusteella. Muutoksen tavoitteena on varmistaa, että esimerkiksi puitejärjestelyn sisällä ei tehdä hankintoja suoraan vastoin puitejärjestelyn ehtoja silloinkaan, kun kyse on hankintakokonaisuuteen kuuluvasta kansalliset kynnysarvot alittavista hankinnoista. Tarkennuksella pyritään selventämään lain soveltamiskäytännössä ilmenneitä epäselvyyksiä, jotka ovat vaikeuttaneet yritysten mahdollisuuksia arvioida puitejärjestelyn tosiasiallista laajuutta ja vaikutuksia liiketoimintaan sopimuskauden aikana. Puitejärjestelyn ehtoja on noudatettava myös silloin, kun yksittäinen hankinta alittaa kansallisen kynnysarvon. Menettely ei saisi johtaa hankintalain kiertämiseen, siten, että hankintakokonaisuus pilkottaisiin keinotekoisesti niin pieniin osiin, ettei esimerkiksi kevennettyä kilpailutusta tai ilmoitettua etusijajärjestystä noudatettaisi.

34 § *Neuvottelumenettely.* Pykälän 3 momenttia selvennetään hankintamenettelyä hankintayksikön rajatessa neuvotteluun kutsuttavien ehdokkaiden määrän. Pykälään otettaisiin nimenomaisesti maininta, mikäli hankintayksikkö on ennalta rajannut niiden ehdokkaiden määrää, jotka kutsutaan neuvotteluihin, on sen noudatettava kuvaamansa menettelyä. Muutos perustuu Euroopan komission esittämään huomioon hankintadirektiivien kansallisesta täytäntöönpanosta ja arvioinnissaan katsonut, ettei voimassa oleva hankintalaki vastaa direktiivin sanamuotoa. Muutoksella saatetaan kansallinen hankintalaki vastaamaan direktiivin vaatimuksia.

36 § *Kilpailullinen neuvottelumenettely.* Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että kilpailullisen menettelyn käyttöedellytysten osalta lisätään viittaus hankintalain 34 §:n 3 momenttiin. Hankintadirektiivin 26 artiklan 4 kohdassa neuvottelumenettelylle ja kilpailulliselle neuvottelumenettelylle on säädetty täysin samat käyttöedellytykset. Muutos perustuu Euroopan komission esittämään huomioon hankintadirektiivien kansallisesta täytäntöönpanosta ja arvioinnissaan katsonut, ettei voimassa oleva hankintalaki vastaa direktiivin sanamuotoa. Muutoksella saatetaan kansallinen hankintalaki vastaamaan direktiivin vaatimuksia.

Pykälän 3 momenttia selvennetään hankintamenettelyä hankintayksikön rajatessa neuvotteluun kutsuttavien ehdokkaiden määrän. Pykälään otettaisiin nimenomaisesti maininta, mikäli hankintayksikkö on ennalta rajannut niiden ehdokkaiden määrää, jotka kutsutaan neuvotteluihin, on sen noudatettava kuvaamansa menettelyä. Muutos perustuu Euroopan komission esittämään huomioon hankintadirektiivien kansallisesta täytäntöönpanosta ja arvioinnissaan katsonut, ettei voimassa oleva hankintalaki vastaa direktiivin sanamuotoa. Muutoksella saatetaan kansallinen hankintalaki vastaamaan direktiivin vaatimuksia.

58 §. Hankinnasta ilmoittaminen. Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että ennakoilmoituksen julkaisumahdollisuus rajattaisiin koskemaan vain 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua EU-kynnysarvot ylittävää hankintaa koskevaa ilmoitusta sekä 2 kohdassa tarkoitettua lain liitteessä E tarkoitettuja palveluja koskevaa ilmoitusta. Viittauksen ulkopuolelle jäisivät näin ollen 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettu käyttöoikeussopimusta koskeva ilmoitus sekä 4 kohdassa tarkoitettu sosiaali- ja terveystalv palveluja sekä muita erityisiä palveluja koskeva ennakoilmoitus. Muutoksella selkeytettäisiin sitä, että käyttöoikeussopimuksia koskevassa direktiivissä 2014/23/EU ei ole säädetty käyttöoikeussopimuksille ennakoilmoitusmahdollisuuksia, vaan ainoastaan velvoite koskien sosiaali- ja terveystalv palveluja sekä muita erityisiä palveluja koskevia käyttöoikeussopimuksia.

Pykälän 5 momenttia täydennettäisiin 49–52 §:ssä tarkoitettuja dynaamisia hankintajärjestelmiä koskevan jälki-ilmoituksen osalta. Momenttiin lisättäisiin nimenomainen säännös, jonka mukaan jälki-ilmoitukset voitaisiin tehdä dynaamiseen hankintajärjestelmään perustuvien hankintojen osalta järjestelmäkohtaisesti yhteen koottuina neljännesvuosittain. Ilmoitusvelvollisuus koskisi myös järjestelmän perusteella tehtäviä hankintalain 25 §:n mukaisten kynnysarvot alittavien hankintojen osalta. Tällöin hankintayksiköiden olisi lähetettävä koottu ilmoitus 30 päivän kuluessa kunkin vuosineljänneksen päättymisestä. Säännös perustuu hankintadirektiivin 2014/24/EU 50 artiklan 3 kohtaan. Muutos perustuu Euroopan komission esittämään huomioon hankintadirektiivien kansallisesta täytäntöönpanosta ja arvioinnissaan katsonut, ettei voimassa oleva hankintalaki vastaa direktiivin sanamuotoa. Muutoksella saatetaan kansallinen hankintalaki vastaamaan direktiivin vaatimuksia.

73 §. Testausraportit, sertifiikatit ja muu tekninen selvitys. Pykälän 4 momentti poistettaisiin, sillä se on ristiriidassa 2 momentissa säädetyn kanssa. Hankintayksikkö ei voi hyväksyä ehdokkaiden ja tarjoajien omia todistuksia tai selvityksiä voimassa olevan lainkohdan 4 momentin mukaisesti, sillä 2 momentissa säädetään niistä poikkeustilanteista, joissa ehdokas tai tarjoaja voi ylipäänsä osoittaa vaatimusten täyttymisen omilla vastaavilla todistuksillaan. Säännös ei myöskään perustu EU:n hankintadirektiiveissä säädettyyn.

88 §. Poissulkemisen edellytysten ja soveltuvuusvaatimusten täyttymisen selvittäminen. Pykälän neljättä momenttia täydennettäisiin mahdollistamalla poissulkemisen edellytysten sekä soveltuvuusvaatimusten täyttymisen selvittäminen sähköisesti teknisen käyttöliittymän välityksellä. Voimassa olevan lain 88 § säädetään, että ennen hankintasopimuksen tekemistä hankintayksikön on vaadittava valittua tarjoajaa toimittamaan ajantasaiset todistukset ja selvitykset sen tutkimiseksi, koskeeko sitä hankintalain 80 §:ssä tarkoitettu pakollinen poissulkuperuste. Voimassa olevien hankintasäännöksiin mukainen prosessi nyky muodossaan toteutettuna, on koettu hallinnollisesti raskaaksi erityisesti tarjoajayrityksissä. Digitalisoimalla ja valtion yhteisiä asiointi-, tunnistus- ja valtuuspalveluja hyväksi käyttäen prosessi saadaan sähköistettyä päästä päähän niin, että rikosrekisterin otteet saadaan hankintayksikön tai tarjoajan käyttöön sähköisessä muodossa. Tämä voitaisiin toteuttaa esimerkiksi integroimalla sähköisen kilpailujärjestelmän mahdollisuus saada tiedot teknisen käyttöliittymän välityksellä. Muutoksen tavoitteena on keventää tarjoajayrityksien ja hankintayksiköiden hallinnollista taakkaa sekä minimoida henkilötyön määrää. Pykälän neljännen momentin muutoksella mahdollistetaan rikosrekisteriotteiden sähköinen vastaanottaminen.

101 §. Hankinnasta ilmoittaminen. Pykälän 1 momentti muutettaisiin yhdenmukaiseksi voimassa olevan hankintalain 58 §:n kanssa. Voimassa olevan hankintalain 58 §:ssä ei ole edellytystä ilmoitusten tekemisestä ainoastaan suomen tai ruotsin kielellä. EU-kynnysarvot alittavien kansallisten hankintojen sääntelyssä ei ole perusteita säännellä kielivaatimuksista hinnaltaan arvokkaampia hankintoja poikkeavasti, joten momenttia muutettaisiin sallimalla hankinnasta ilmoittaminen suomen, ruotsin tai muulla hankintayksikön valitsemalla Euroopan Unionin virallisella kielellä.

Pykälään lisätään uusi viides momentti. Kyse olisi jälki-ilmoittamista koskevasta velvoitteesta. Jälki-ilmoitusvelvoitteella tarkoitettaisiin hankintasopimuksen tekemisen jälkeen julkaistavaa ilmoitusta tehdystä hankinnasta ja määritelmä vastaisi lain 58 § 4 kohdassa tarkoitettua ilmoitusta. Jälki-ilmoitusvelvoite koskisi kaikkia hankintayksikön hankintalain 100 § mukaisia hankintamenettelyjä käyttäen tehtyjä hankintoja. Jälki-ilmoitukset voitaisiin tehdä hankintayksikkökohtaisesti yhteen koottuina neljännesvuosittain. Jälki-ilmoitusvelvoitteet liittyvät valvonta- ja tilastollisiin tarkoituksiin. Luotettavan tilastotiedon saaminen myös hankintojen ohjausta ja arviointia varten on korostunut. Tällä hetkellä tilastotietoa kansallisten hankintojen euromääräisestä arvosta on saatavilla huonosti, koska hankintayksiköllä ei nykyisen lain mukaan ole velvollisuutta ilmoittaa hankintailmoituksessa hankinnan ennakoitua arvoa. Lisäksi Suomi ei pysty raportoimaan komissiolle kansallisten hankintojen arvoa, sillä komissiolle toimitettava seurantaraportti perustuu alle EU-kynnysarvojen olevien hankintojen osalta jälki-ilmoituksissa annettuihin arvoihin. Sähköisten kilpailutusjärjestelmien kehityksen myötä jälki-ilmoituksen tekoon liittyvä hallinnollinen taakka on kokonaisuudistusvaiheessa arvioitua huomattavasti pienempi.

114 §. Tarjoajan soveltuvuus ja poissulkeminen Rikosrekisteriotteiden tarkastaminen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluhankinnoissa. Pykälän 2 momenttia täydennetään siten, että ehdokkaiden ja tarjoajien soveltuvuutta koskevien poissulkemisen edellytysten ja soveltuvuusvaatimusten täyttymisen selvittämiseen voidaan soveltaa hankintalain 88 §:ssä säädettyä. Nykyisen lain mukainen mahdollisuus rikosrekisteriotteiden tarkastamiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluhankintojen osalta on ollut epäselvä ja ehdotuksessa selvennetään rikosrekisteriotteiden hyödyntämismahdollisuus tarjoajien soveltavuusvaatimusten arvioinnissa.

116 §. Käyttöoikeussopimuksiin sovellettavat säännökset. Pykälän 1 momentin viittaussäännöstä muutettaisiin siten, että se olisi sisällöltään voimassa olevaa säännöstä selkeämpi. Voimassa olevassa momentissa on mainittu viittauksen kohteena muun muassa sekä yksittäinen pykälä että laajempi luku, johon kyseinen pykälä sisältyy. Tarkoituksena olisi muuttaa viittauksia lain 4 luvun osalta siten, että lainkohdassa lueteltaisiin ne lainkohdat, jotka ovat käyttöoikeussopimuksen kannalta relevantteja ja tulisivat sovellettavaksi.

129 §. Odotusaika. Pykälän 1 momenttia selkeytetään odotusajan laskemisen osalta. Ehdotuksen mukaan odotusaika laskettaisiin samalla tavoin kuin määräaikain laskemisesta annetussa laissa (150/1930) säädetään ja näin vastaisi valitusajan laskemista koskevaa sääntelyä. Muutoksen tavoitteena on selkeyttä sitä ajankohtaa, jolloin hankintayksikkö voi tehdä sopimuksen. Hankintalainuudistuksessa hankintamenettelyssä noudatettavia vähimmäismääräaikoja lyhennettiin 21 päivästä 14 päivään. Voimassa olevan sanamuoto on kuitenkin voinut johtaa tilanteisiin, joissa säädettyjen määräaikain laskemisesta annetun lain mukaisesti valituksen tai oikaisuvaatimuksen tekemiselle säädetty 14 vuorokauden määräaika saattaa viikonloppujen ja pyhäpäivien johdosta pidentyä tapauskohtaisesti useillakin vuorokausilla, kun taas hankintalain mukainen odotusaika on aina 14 vuorokautta. Tämä on saattanut mahdollistaa sellaisen tilanteen, jossa 14 päivän odotusaika on jo päättynyt, mutta määräaika oikaisuvaatimuksen tai valituksen tekemiselle markkinaoikeudelle on edelleen kesken viikonlopun tai pyhäpäivien johdosta. Koska hankintasopimuksen tosiasialliset oikeusvaikutukset voivat alkaa aikaisintaan valitusajan kuluttua umpeen, tulisi sekä odotusajan että valitusajan laskentatavat olla yhteneväiset. Ehdotettavalla säännöksellä selkeytetään tilannetta, jossa odotusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai. Tällöin hankintasopimuksen saisi tehdä ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

136 § Hankintasopimuksen muuttaminen. Pykälän 1 momentti muutetaan siten, että sopimusmuutos olisi mahdollinen myös hankintalain 25 pykälän 1 ja 2 kohdissa tarkoitetuissa kansallisissa hankinnoissa. Voimassa olevan pykälän sanamuodon mukaan pykälää sovelletaan vain EU-kynnysarvot ylittäviin hankintoihin sekä kansalliset kynnysarvot ylittäviin mainitun lain liitteen E mukaisiin palveluhankintoihin ja käyttöoikeussopimuksiin. Markkinaoikeus on niin ikään ratkaisussaan 854/17 vahvistanut tulkinnan, jonka mukaan sopimusmuutosta koskeva pykälä ei sanamuotonsa mukaisesti ole sovellettavissa hankintalain 25 §:n 1 ja 2 kohdissa tarkoitettuihin kansallisiin hankintoihin. Soveltamiskäytännössä ilmenneiden epäkohtien korjaamiseksi on perusteltua ottaa sopimusmuutoksista johtuva uudelleenkilpailuttamisvelvoite ja sen poikkeussäännöt käyttöön myös kansallisissa hankinnoissa, sillä ei ole tarkoituksenmukaista, että sääntely olisi tiukempaa hankinnan ennakoidulta arvolta edullisempien hankintojen kohdalla.

Pykälän 4 momentti muutetaan siten, että tehdyn muutoksen arvo tulee olla pienempi kuin 10 prosenttia alkuperäisen palvelu- tai tavarahankintasopimuksen tai palveluja koskevan käyttöoikeussopimuksen arvosta ja 15 prosenttia alkuperäisen rakennusurakkasopimuksen arvosta. Kyse on tekniluonteisesta korjauksesta. Muutos perustuu Euroopan komission esittämään huomioon hankintadirektiivien kansallisesta täytäntöönpanosta ja arvioinnissaan katsonut, ettei voimassa oleva hankintalaki vastaa direktiivin sanamuotoa. Muutoksella saatetaan kansallinen hankintalaki vastaamaan direktiivin vaatimuksia.

143 §. Tietojen luovuttaminen toiselle viranomaiselle. Pykälän 1 momenttiin täydennettäisiin, siten, että kilpailu- ja kuluttajavirasto voisi omasta aloitteestaan luovuttaa salassapitosäännösten estämättä valvonnassa saamansa tiedon tai asiakirjan valtioneuvoston tarkastusvirastolle viraston valvontatehtävää varten.

163 §. Valitusperusteeseen liittyvä muutoksenhakukielto. Pykälän otsikkoa muutettaisiin vastaamaan voimassa olevan muutoksenhakukieltoa koskevaa pykälän sisältöä. Soveltamiskäytännössä (KHO 2018:124) on ilmennyt, että voimassa oleva lain otsikointi on johtanut pykälän ja oikeuskäytännön vastaiseen tulkintaan muutoksenhakukielton tulkitsemisesta valitusperusteesta riippuvaiseksi. Voimassa olevaa lakia säädettäessä ei ole ollut tarkoitus muuttaa tuolloin vallinnutta aikaisemman hankintalain (348/2007) 102 §:n mukaista oikeustilaa, jossa lähtökohta on muutoksenhakukielto, jonka mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluva hankinta-asia ei voidaan saattaa erillisen oikeussuojamenettelyn kohteeksi kuntalain tai hallintolainkäyttölain nojalla (myös KHO 2011:47).

1.2 Laki vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista

20 §. *Palveluhankintoja koskevat soveltamisalan rajaukset.* Pykälän 1 momentin 5 kohtaa muutettaisiin siten, että se vastaisi ehdotetun hankintalain 9 §:n 1 momentin 5 kohtaa.

57 § *Toimittajarekisteri.* Pykälän ensimmäistä momenttia täydennettäisiin siten, että toimittajarekisteri voitaisiin perustaa myös kilpailullisella menettelyllä tai innovaatiokumppanuutena. Ehdotus perustuu erityisalojen hankintadirektiivin 2014/25/EU 44 artiklaan, jonka mukaan toimittajarekisteri *voidaan toteuttaa* rajoitetun ja neuvottelumenettelyn lisäksi myös kilpailullisella neuvottelumenettelyä tai innovaatiokumppanuutta käyttäen. Komissio on kiinnittänyt huomiota hankintadirektiivien kansalliseen täytäntöönpanoon ja on katsonut, ettei voimassa oleva erityisalojen hankintalaki vastaa erityisalojen hankintadirektiivin sanamuotoa. Muutoksella saatetaan kansallinen erityisalojen hankintalaki vastaamaan direktiivin vaatimuksia.

Pykälään lisättäisiin uusi seitsemäs momentti, jossa täsmennettäisiin toimittajarekisterin valintaa koskevasta päätöksestä tiedottamista. Komissio on kiinnittänyt huomiota hankintadirektiivien kansalliseen täytäntöönpanoon ja on katsonut, ettei voimassa oleva erityisalojen hankintalaki vastaa erityisalojen direktiivin sanamuotoa. Muutoksella saatetaan kansallinen erityisalojen hankintalaki vastaamaan direktiivin vaatimuksia. Vaihtoehtoisesti Hankintayksikön on tehtävä päätös ehdokkaan hyväksymisestä toimittajarekisteriin [XX päivän] tai [kuuden kuukauden kuluessa] toimittajarekisteriä koskevan osallistumishakemuksen vastaanottamisesta. tai [kahden kuukauden kuluessa toimittajarekisteriä koskevan osallistumishakemuksen vastaanottamisesta.] Hankintayksikkö voi perustellusta syystä pidentää päätöksen antamista koskevaa ajankohtaa enintään kuuteen kuukauteen. Tällöin hankintayksikön tulisi antaa hakijalle selvitys pidemmästä päätöksentekoaajasta sekä arvio päätöksen antoaajankohdasta. Päätös olisi annettava tiedoksi viimeistään 15 päivää päätöksen tekemisestä. Säännös perustuu erityisalojen hankintadirektiivin 75 artiklan neljälteen, viidenteen sekä kuudenteen kohtaan. Erityisalojen hankintadirektiivin 75 artiklan mukaan toimittajarekisterin perustaneiden ja sitä soveltavien hankintayksiköiden on kuuden kuukauden kuluessa annettava hakijoille tiedoksi päätöksensä näiden hyväksymisestä. Jos päätöksen tekeminen kestää yli neljä kuukautta hakemuksen esittämisestä, hankintayksikön on ilmoitettava hakijalle kahden kuukauden kuluessa hakemuksen esittämisestä perusteet pidemmälle päätöksentekoaajalle sekä päivä, johon mennessä hakemus joko hyväksytään tai hylätään.

62 §. *Hankinnasta ilmoittaminen.* Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että se vastaisi ehdotetun hankintalain 58 §:n 2 momentissa säädettyä.

Pykälän 4 momenttia täydennettäisiin 52–55 §:ssä tarkoitettuja dynaamisia hankintajärjestelmiä koskevan jälki-ilmoituksen osalta. Momenttiin lisättäisiin nimenomainen säännös, jonka mukaan jälki-ilmoitukset voitaisiin tehdä dynaaminen hankintajärjestelmään perustuvien hankintojen osalta järjestelmäkohtaisesti yhteen koottuina neljännesvuosittain. Säännös perustuu erityisalojen hankintadirektiivin 70 artiklan 2 kohtaan ja vastaisi hankintalain 58 §:n 5 momentissa säädettyä. Muutos perustuu Euroopan komission esittämään huomioon hankintadirektiivien kansallisesta täytäntöönpanosta ja arvioinnissaan katsonut, ettei kansallinen hankintalaki vastaa direktiivin sanamuotoa. Muutoksella saatetaan kansallinen erityisalojen hankintalaki vastaamaan erityisalojen hankintadirektiivin vaatimuksia.

77 §. *Testausraportit, sertifikaatit ja muu tekninen selvitys.* Pykälän 4 momentti poistettaisiin siten, että se vastaisi ehdotetun hankintalain 73 §:ää.

83 §. *Ehdokkaan ja tarjoajan valintaperusteet.* Pykälän ensimmäistä momenttia selkeytettäisiin siten, että hankintayksikön olisi vähennettävä valittujen tarjoajien määrää etukäteen ilmoitettujen perusteiden mukaisesti myös rajoitetussa menettelyssä ja kilpailullisessa neuvottelumenettelyssä sekä innovaatiokumppanuuksissa. Muutoksen taustalla on komission huomio erityisalojen hankintadirektiivien kansallisessa täytäntöönpanossa. Komissio on katsonut, että voimassa oleva erityisalojen hankintalaki vastaa erityisalojen hankintadirektiivin sanamuotoa. Muutoksella saatetaan kansallinen erityisalojen hankintalaki vastaamaan direktiivin vaatimuksia.

86 §. *Poissulkemisen edellytysten ja soveltuvuusvaatimusten täyttymisen selvittäminen.* Pykälän neljättä momenttia täydennettäisiin mahdollistamalla poissulkemisen edellytysten sekä soveltuvuusvaatimusten täyttymisen selvittäminen sähköisesti teknisen käyttöliittymän välityksellä. Muutos mahdollistaisi sen, että hankintayksikkö tai tarjoaja voisi saada rikosrekisterin otteet käyttöön sähköisessä muodossa. Muutoksen tavoitteena on keventää tarjoajayrityksien ja hankintayksiköiden hallinnollista taakkaa sekä minimoida henkilötöiden määrää. Muutos vastaisi ehdotetun hankintalain 88 §:ää.

107 §. *Käyttöoikeussopimukseen sovellettavat säännökset.* Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että se vastaisi ehdotetun hankintalain 116 §:n 1 momentissa säädettyä.

112 §. Määräajat. Pykälän toista momenttia muutettaisiin siten, että momentissa korjattaisiin virheellinen viittaus edelliseen momenttiin.

120 §. Odotusaika Pykälän 1 momenttia selkeytetään odotusajan laskemisen osalta. Ehdotuksen mukaan odotusaika laskettaisiin samalla tavoin kuin määräaikojen laskemisesta annetussa laissa (150/1930) säädetään ja näin vastaisi valitusajan laskemista koskevaa sääntelyä. Muutoksen tavoitteena on selkeyttää sitä ajankohtaa, jolloin hankintayksikkö voi tehdä sopimuksen. Hankintalainuudistuksessa hankintamenettelyssä noudatettavia vähimmäismääräaikoja lyhennettiin 21 päivästä 14 päivään. Voimassa olevan sanamuoto on kuitenkin voinut johtaa tilanteisiin, joissa säädettyjen määräaikain laskemisesta annetun lain mukaisesti valituksen tai oikaisuvaatimuksen tekemiselle säädetty 14 vuorokauden määräaika saattaa viikonloppujen ja pyhäpäivien johdosta pidentyä tapauskohtaisesti useillakin vuorokausilla, kun taas hankintalain mukainen odotusaika on aina 14 vuorokautta. Tämä on saattanut mahdollistaa sellaisen tilanteen, jossa 14 päivän odotusaika on jo päättynyt, mutta määräaika oikaisuvaatimuksen tai valituksen tekemiselle markkinaoikeudelle on edelleen kesken viikonlopun tai pyhäpäivien johdosta. Koska hankintasopimuksen tosiasialliset oikeusvaikutukset voivat alkaa aikaisintaan valitusajan kuluttua umpeen, tulisi sekä odotusajan että valitusajan laskentatavat olla yhteneväiset. Ehdotettavalla säännöksellä selkeytetään tilannetta, jossa odotusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai. Tällöin hankintasopimuksen saisi tehdä ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä. Muutos vastaisi ehdotetun hankintalain 129 §:ää.

1.3 Rikosrekisterilaki

6 b §. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että hankintalainsäädännössä määriteltyjen ehdokkaan ja tarjoajan lisäksi myös näiden alihankkija saisi julkisen hankinnan hankintamenettelyä varten poissulkemisen edellytysten selvittämiseksi rikosrekisterin otteen. Säännös perustuu EU:n hankintadirektiivin 2014/24/EU 71 artiklan 6 kohdan b alakohtaan, jonka nojalla hankintayksikkö voi tarkistaa perusteiden olemassaolon alihankkijoiden poissulkemiseksi direktiivin pakollisia poissulkemisperusteita koskevan 57 artiklan nojalla. Vastaava määräys sisältyy erityisalojen hankintadirektiivin 2014/25/EU 88 artiklan 6 kohdan b alakohtaan. Vastaavat säännökset sisältyvät voimassa olevan hankintalain 78 §:ään sekä erityisalojen hankintalain 82 §:ään. Jotta hankintayksikkö voisi käyttää lainsäädännössä sille luotua oikeutta, on sen saatava myös alihankkijoista välttämättömät rikosrekisteritiedot.

Lisäksi pykälän 1 momenttia täydennettäisiin siten, että rikosrekisterin ote voitaisiin myöntää myös puolustus ja turvallisuushankinnoissa (1531/2011) määriteltyjen ehdokkaan, tarjoaja sekä näiden alihankkija poissulkemisen edellytysten selvittämiseksi. Vastaava säännös sisältyisi ehdotetun puolustus ja turvallisuushankinnoista annetun lain

2 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

1.

Laki

Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:

muutetaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksesta annetun lain (1397/2016) 9 §:n 1 momentin 5 kohta, 30 §:n 2 momentin 2 kohta, 34 §:n 3 momentti, 36 §:n 2 ja 3 momentti, 43 §:n 5 momentti, 58 §:n 2 ja 5 momentti, momentti, 88 §:n 4 momentti, 101 §:n 1 momentti, 114 §:n 2 momentti, 116 §:n 1 momentti, 129 §:n 1 momentti, 136 §:n 1 ja 4 momentti, 143 §, sekä 163 § sellaisena kuin ne ovat laissa 1397/2016 ja *poistetaan* laista 73 §:n 4 momentti, *lisätään* 31 §:n 2 momentti sekä 101 §:n 3 momentti, seuraavasti:

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Ehdotus</i>
9 § <i>Palveluhankintoja koskevat soveltamisalan rajaukset</i>	9 § <i>Palveluhankintoja koskevat soveltamisalan rajaukset</i>
Tätä lakia ei sovelleta: --- 5) luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa (715/2011) tarkoitetun oikeudenkäyntiasiamiehen ja –avustajan tarjoamia oikeudenkäyntiasiamiespalveluja ja näihin välittömästi liittyviä oikeudellisia neuvontapalveluja koskeviin hankintoihin; ---	Tätä lakia ei sovelleta: --- 5) <i>asianajajista annetussa laissa (496/1958) tarkoitettujen asianajajien</i> sekä luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa (715/2011) tarkoitetun oikeudenkäyntiasiamiehen ja –avustajan tarjoamia oikeudenkäyntiasiamiespalveluja ja näihin välittömästi liittyviä oikeudellisia neuvontapalveluja koskeviin hankintoihin; ---
30 § <i>Ennakoidun arvon laskeminen sopimuskaudelta</i>	30 § <i>Ennakoidun arvon laskeminen sopimuskaudelta</i>
Säännöllisesti toistuvien tai määräajoin uudistettavien tavara- tai palveluhankintoja koskevien sopimusten ennakoidun arvon laskennassa perusteena on käytettävä: ---	Säännöllisesti toistuvien tai määräajoin uudistettavien tavara- tai palveluhankintoja koskevien sopimusten ennakoidun arvon laskennassa perusteena on käytettävä: ---
2) niiden hankintojen ennakoitua yhteisarvoa, jotka tehdään ensimmäistä toimitusta seuraavien 12	2) niiden hankintojen ennakoitua yhteisarvoa, jotka tehdään ensimmäistä toimitusta seuraavien 12

<p>kuukauden aikana, taikka jos kysymys on yli 12 kuukautta voimassa olevasta sopimuksesta, sitä seuraavan talousarviokauden aikana.</p>	<p>kuukauden aikana, <i>taikka sen talousarviokauden aikana, jos tämä on pitempi kuin 12 kuukautta.</i></p>
<p style="text-align: center;">31§</p> <p style="text-align: center;"><i>Kielto pilkkoa hankinta tai yhdistellä hankintoja keinotekoisesti</i></p> <p>Hankintaa ei saa pilkkoa eriin tai laskea sen arvoa poikkeuksellisin menetelmin tämän lain säännösten soveltamisen välttämiseksi. Tavarahankintaa tai palveluhankintaa ei myöskään saa liittää rakennusurakkaan tai hankintoja muutoin yhdistellä keinotekoisesti tämän lain säännösten soveltamisen välttämiseksi</p>	<p style="text-align: center;">31§</p> <p style="text-align: center;"><i>Kielto pilkkoa hankinta tai yhdistellä hankintoja keinotekoisesti</i></p> <p>Hankintaa ei saa pilkkoa eriin tai laskea sen arvoa poikkeuksellisin menetelmin tämän lain säännösten soveltamisen välttämiseksi. Tavarahankintaa tai palveluhankintaa ei myöskään saa liittää rakennusurakkaan tai hankintoja muutoin yhdistellä keinotekoisesti tämän lain säännösten soveltamisen välttämiseksi</p> <p><i>Puitejärjestelyyn perustuviin ja dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä tehtäviin hankintoihin sovellettavat säännökset määräytyvät koko puitejärjestelyn tai dynaamisen hankintajärjestelmän ennakoitun arvon perusteella.</i></p>
<p style="text-align: center;">34 §</p> <p style="text-align: center;"><i>Neuvottelumenettely</i></p> <p>---</p> <p>Neuvottelumenettelyssä hankintayksikkö voi ennalta rajata niiden ehdokkaiden määrää, jotka kutsutaan neuvotteluihin. Neuvotteluihin kutsuttavien ehdokkaiden vähimmäismäärä sekä tarvittaessa enimmäismäärä on ilmoitettava hankintailmoituksessa. Tarjoajiksi hyväksyttävät ehdokkaat on valittava noudattamalla hankintailmoituksessa esitettyjä soveltuvuuden vähimmäisvaatimuksia sekä arviointiperusteita. Hankintayksikkö ei saa ottaa menettelyyn ehdokkaita, jotka eivät ole toimittaneet osallistumishakemusta tai jotka eivät täytä hankintayksikön asettamia vaatimuksia</p>	<p style="text-align: center;">34 §</p> <p style="text-align: center;"><i>Neuvottelumenettely</i></p> <p>---</p> <p>Neuvottelumenettelyssä hankintayksikkö voi ennalta rajata niiden ehdokkaiden määrää, jotka kutsutaan neuvotteluihin. Neuvotteluihin kutsuttavien ehdokkaiden vähimmäismäärä sekä tarvittaessa enimmäismäärä on ilmoitettava hankintailmoituksessa. Tarjoajiksi hyväksyttävät ehdokkaat on valittava noudattamalla hankintailmoituksessa <i>esitettyä menettelyä</i>, soveltuvuuden vähimmäisvaatimuksia sekä arviointiperusteita. Hankintayksikkö ei saa ottaa menettelyyn ehdokkaita, jotka eivät ole toimittaneet osallistumishakemusta tai jotka eivät täytä hankintayksikön asettamia vaatimuksia.</p>
<p style="text-align: center;">36 §</p> <p style="text-align: center;"><i>Kilpailullinen neuvottelumenettely</i></p> <p>---</p> <p>Hankintayksikkö voi valita kilpailullisen neuvottelumenettelyn 34 §:n 2 momentissa säädettyjen edellytysten täytyessä. Kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena tulee käyttää 93 §:ssä tarkoitettua parasta hintalaatusuhdetta.</p> <p>Kilpailullisessa neuvottelumenettelyssä hankintayksikkö voi ennalta rajata niiden ehdokkaiden määrää, jotka kutsutaan neuvotteluihin. Neuvotteluihin kutsuttavien ehdokkaiden vähimmäismäärä sekä tarvittaessa enimmäismäärä</p>	<p style="text-align: center;">36 §</p> <p style="text-align: center;"><i>Kilpailullinen neuvottelumenettely</i></p> <p>---</p> <p>Hankintayksikkö voi valita kilpailullisen neuvottelumenettelyn 34 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjen edellytysten täytyessä. Kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena tulee käyttää 93 §:ssä tarkoitettua parasta hintalaatusuhdetta</p> <p>Kilpailullisessa neuvottelumenettelyssä hankintayksikkö voi ennalta rajata niiden ehdokkaiden määrää, jotka kutsutaan neuvotteluihin. Neuvotteluihin kutsuttavien ehdokkaiden vähimmäismäärä sekä tarvittaessa enimmäismäärä</p>

<p>on ilmoitettava hankintailmoituksessa. Tarjoajiksi hyväksyttävät ehdokkaat on valittava noudattamalla hankintailmoituksessa esitettyjä soveltuvuuden vähimmäisvaatimuksia sekä arviointiperusteita. Hankintayksikkö ei saa ottaa menettelyyn ehdokkaita, jotka eivät ole toimittaneet osallistumishakemusta tai jotka eivät täytä hankintayksikön asettamia vaatimuksia.</p>	<p>on ilmoitettava hankintailmoituksessa. Tarjoajiksi hyväksyttävät ehdokkaat on valittava noudattamalla hankintailmoituksessa <i>esitettyä menettelyä</i>, esitettyjä soveltuvuuden vähimmäisvaatimuksia sekä arviointiperusteita. Hankintayksikkö ei saa ottaa menettelyyn ehdokkaita, jotka eivät ole toimittaneet osallistumishakemusta tai jotka eivät täytä hankintayksikön asettamia vaatimuksia</p>
<p style="text-align: center;">58 §</p> <p style="text-align: center;"><i>Hankinnasta ilmoittaminen</i></p> <p>---</p> <p>Hankintayksikkö voi toimittaa julkaistavaksi ennakoilmoituksen ja suora hankintailmoituksen 1 momentin 1—4 kohdassa tarkoitetusta hankinnasta ja käyttöoikeussopimuksesta.</p> <p>---</p> <p>Edellä 1 momentissa tarkoitetut hankintasopimuksia koskevat jälki-ilmoitukset on toimitettava julkaistavaksi 30 päivän kuluessa hankintasopimuksen tekemisestä, dynaamiseen hankintajärjestelmään perustuvan hankintasopimuksen tekemisestä tai puitejärjestelyä koskevan päätöksen tekemisestä. Edellä 1 momentissa tarkoitetut suunnittelukilpailun tuloksia koskevat ilmoitukset on toimitettava julkaistavaksi 30 päivän kuluessa suunnittelukilpailun päättymisestä. Käyttöoikeussopimuksia koskevat jälki-ilmoitukset on toimitettava julkaistavaksi 48 päivän kuluessa käyttöoikeussopimuksen tekemisestä. Jälki-ilmoitusvelvoite ei koske puitejärjestelyn perusteella tehtäviä yksittäisiä hankintasopimuksia. Hankintayksikön tulee toimittaa jälki-ilmoitus myös hankinnan keskeyttämisestä. Ilmoituksesta tulee käydä ilmi perusteet hankinnan keskeyttämiselle. Jälki-ilmoitusvelvollisuus koskee myös hankintoja, joista on julkaistu pelkästään ennakoilmoitus eikä lainkaan hankintailmoitusta.</p>	<p style="text-align: center;">58 §</p> <p style="text-align: center;"><i>Hankinnasta ilmoittaminen</i></p> <p>---</p> <p>Hankintayksikkö voi toimittaa julkaistavaksi ennakoilmoituksen 1 momentin <i>1 ja 2 kohdassa</i> tarkoitetusta <i>hankinnasta ja käyttöoikeussopimuksesta</i>. Lisäksi hankintayksikkö voi julkaista suora hankintailmoituksen 1 momentin 1—4 kohdassa tarkoitetusta hankinnasta ja käyttöoikeussopimuksesta.</p> <p>---</p> <p>Edellä 1 momentissa tarkoitetut hankintasopimuksia koskevat jälki-ilmoitukset on toimitettava julkaistavaksi 30 päivän kuluessa hankintasopimuksen tekemisestä, dynaamiseen hankintajärjestelmään <i>perustuvan hankintasopimuksen tekemisestä</i> tai puitejärjestelyä koskevan päätöksen tekemisestä. <i>Dynaamisen hankintajärjestelmään perustuvan hankintasopimuksen osalta hankintaviranomaisten on lähetettävä jälki-ilmoitus 30 päivän kuluessa. Hankintayksikkö voi lähettää ilmoitukset yhteen koottuina neljännesvuosittain 30 päivän kuluessa kunkin vuosineljänneksen päättymisestä.</i> Edellä 1 momentissa tarkoitetut suunnittelukilpailun tuloksia koskevat ilmoitukset on toimitettava julkaistavaksi 30 päivän kuluessa suunnittelukilpailun päättymisestä. Käyttöoikeussopimuksia koskevat jälki-ilmoitukset on toimitettava julkaistavaksi 48 päivän kuluessa käyttöoikeussopimuksen tekemisestä. Jälki-ilmoitusvelvoite ei koske puitejärjestelyn perusteella tehtäviä yksittäisiä hankintasopimuksia. Hankintayksikön tulee toimittaa jälki-ilmoitus myös hankinnan keskeyttämisestä. Ilmoituksesta tulee käydä ilmi perusteet hankinnan keskeyttämiselle. Jälki-ilmoitusvelvollisuus koskee myös hankintoja, joista on julkaistu pelkästään ennakoilmoitus eikä lainkaan hankintailmoitusta.</p>
<p style="text-align: center;">73 §</p> <p style="text-align: center;"><i>Testausraportit, sertifikaatit ja muu tekninen selvitys</i></p> <p>Hankintayksikkö voi vaatia, että tarjoajat esittävät vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen testausraportin tai todistuksen näyttönä siitä, että</p>	<p style="text-align: center;">73 §</p> <p style="text-align: center;"><i>Testausraportit, sertifikaatit ja muu tekninen selvitys</i></p> <p>Hankintayksikkö voi vaatia, että tarjoajat esittävät vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen testausraportin tai todistuksen näyttönä siitä, että tarjous täyttää hankinnan kohteen kuvauksessa</p>

tarjous täyttää hankinnan kohteen kuvauksessa asetetut vaatimukset tai perusteet ja että se on tarjouspyynnössä esitettyjen kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteiden tai sopimuksen toteuttamisen ehtojen mukainen. Jos hankintayksikkö vaatii erityisen arviointilaitoksen antaman todistuksen esittämistä, sen on myös hyväksyttävä vastaavien muiden arviointilaitosten antamat todistukset.

Hankintayksikön on hyväksyttävä valmistajan muu kuin 1 momentissa tarkoitettu asianmukainen näyttö, jos 1 momentissa tarkoitettu testausraportti tai todistus ei ole ollut asianomaisen tarjoajan käytettävissä eikä tarjoajalla ole ollut mahdollisuutta saada sitä asetettujen määräaikojen kuluessa. Edellytyksenä on kuitenkin, että käyttömahdollisuuden puuttuminen ei johdu asianomaisesta tarjoajasta. Tarjoajan tulee lisäksi todistaa, että sen toimittamat rakennusurakat, tavarat tai palvelut täyttävät hankinnan kohteen kuvauksessa edellytetyt vaatimukset tai perusteet, tarjouspyynnössä esitettyjen kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteet tai sopimuksen toteuttamisen ehdot.

Jos hankintayksikkö määrittelee hankinnan kohteen 71 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla, se ei saa hylätä tarjousta tavaroista, palveluista tai rakennusurakoista, jotka ovat kansallisesti voimaan saatetun eurooppalaisen standardin, eurooppalaisen teknisen hyväksynnän, yhteisen teknisen eritelmän, kansainvälisen standardin tai eurooppalaisen standardointielimen laatiman teknisen viitejärjestelmän mukaisia. Edellytyksenä on, että nämä eritelmat koskevat hankintayksikön asettamia suorituskykyä koskevia tai toiminnallisia vaatimuksia. Tarjoajan on osoitettava tarjouksessaan, että standardin mukainen tavara, palvelu tai urakka täyttää hankintayksikön asettamat vaatimukset.

Jos hankintayksikkö määrittelee hankinnan kohteen 71 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla, hankintayksikkö ei saa hylätä tarjousta tarjouspyyntöä vastaamattomana, jos tarjoaja osoittaa tarjouksessaan jollakin asianmukaisella tavalla, että sen tarjoama tavara, palvelu tai urakka täyttää hankinnan kohteen kuvauksessa määritellyt vaatimukset viitattuja eritelmiä, standardeja, arviointeja, hyväksyntöjä tai viitejärjestelmiä vastaavalla tavalla.

asetetut vaatimukset tai perusteet ja että se on tarjouspyynnössä esitettyjen kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteiden tai sopimuksen toteuttamisen ehtojen mukainen. Jos hankintayksikkö vaatii erityisen arviointilaitoksen antaman todistuksen esittämistä, sen on myös hyväksyttävä vastaavien muiden arviointilaitosten antamat todistukset.

Hankintayksikön on hyväksyttävä valmistajan muu kuin 1 momentissa tarkoitettu asianmukainen näyttö, jos 1 momentissa tarkoitettu testausraportti tai todistus ei ole ollut asianomaisen tarjoajan käytettävissä eikä tarjoajalla ole ollut mahdollisuutta saada sitä asetettujen määräaikojen kuluessa. Edellytyksenä on kuitenkin, että käyttömahdollisuuden puuttuminen ei johdu asianomaisesta tarjoajasta. Tarjoajan tulee lisäksi todistaa, että sen toimittamat rakennusurakat, tavarat tai palvelut täyttävät hankinnan kohteen kuvauksessa edellytetyt vaatimukset tai perusteet, tarjouspyynnössä esitettyjen kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteet tai sopimuksen toteuttamisen ehdot.

Jos hankintayksikkö määrittelee hankinnan kohteen 71 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla, se ei saa hylätä tarjousta tavaroista, palveluista tai rakennusurakoista, jotka ovat kansallisesti voimaan saatetun eurooppalaisen standardin, eurooppalaisen teknisen hyväksynnän, yhteisen teknisen eritelmän, kansainvälisen standardin tai eurooppalaisen standardointielimen laatiman teknisen viitejärjestelmän mukaisia. Edellytyksenä on, että nämä eritelmat koskevat hankintayksikön asettamia suorituskykyä koskevia tai toiminnallisia vaatimuksia. Tarjoajan on osoitettava tarjouksessaan, että standardin mukainen tavara, palvelu tai urakka täyttää hankintayksikön asettamat vaatimukset.

(poist.)

<p style="text-align: center;">88 §</p> <p style="text-align: center;"><i>Poissulkemisen edellytysten ja soveltuvuusvaatimusten täyttymisen selvittäminen</i></p> <p>Edellä 1 momentissa tarkoitetuksi näytöksi on hyväksyttävä 80 §:ssä tarkoitettujen pakollisten poissulkemisperusteiden osalta rikosrekisterilain (770/1993) 6 §:n 8 momentissa ja 6 b §:ssä tarkoitettu ote rikosrekisteristä taikka ehdokkaan tai tarjoajan tai sen hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenen tai edustus-, päätös- tai valvontavaltaa käyttävän henkilön alkuperämaan tai sijoittautumismaan toimivaltaisen viranomaisen antama ote rikosrekisteristä. Rikosrekisteriote ei saa olla kahtatoista kuukautta vanhempi. Hankintayksikkö taikka ehdokas tai tarjoaja ei saa ottaa jäljennöstä rikosrekisterioteesta eikä tallettaa sitä itselleen. Hankintayksikön on poissulkemisperusteiden selvittämisen jälkeen hävitettävä rikosrekisteriote tai palautettava se henkilölle, jota se koskee. Rikosrekisteristä ilmeneviä tietoja ei saa ilmaista muille kuin sellaisille henkilöille, jotka välttämättä tarvitsevat niitä poissulkemisperusteiden selvittämiseksi. Jollei ehdokkaan tai tarjoajan sijoittautumismaassa anneta edellä tarkoitettua otetta tai todistusta, niiden sijasta näytöksi on hyväksyttävä ehdokkaan tai tarjoajan edustajan sijoittautumismaan lainsäädännön mukainen valahtoinen tai vakuutuksella vahvistettu ilmoitus.</p>	<p style="text-align: center;">88 §</p> <p style="text-align: center;"><i>Poissulkemisen edellytysten ja soveltuvuusvaatimusten täyttymisen selvittäminen</i></p> <p>Edellä 1 momentissa tarkoitetuksi näytöksi on hyväksyttävä 80 §:ssä tarkoitettujen pakollisten poissulkemisperusteiden osalta rikosrekisterilain (770/1993) 6 §:n 8 momentissa ja 6 b §:ssä tarkoitettu ote rikosrekisteristä taikka ehdokkaan tai tarjoajan tai sen hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenen tai edustus-, päätös- tai valvontavaltaa käyttävän henkilön alkuperämaan tai sijoittautumismaan toimivaltaisen viranomaisen antama ote rikosrekisteristä. Rikosrekisteriote ei saa olla kahtatoista kuukautta vanhempi. Hankintayksikkö taikka ehdokas tai tarjoaja ei saa ottaa jäljennöstä rikosrekisterioteesta eikä tallettaa sitä itselleen. Hankintayksikön on poissulkemisperusteiden selvittämisen jälkeen hävitettävä rikosrekisteriote tai palautettava se henkilölle, jota se koskee. Rikosrekisteristä ilmeneviä tietoja ei saa ilmaista muille kuin sellaisille henkilöille, jotka välttämättä tarvitsevat niitä poissulkemisperusteiden selvittämiseksi. Jollei ehdokkaan tai tarjoajan sijoittautumismaassa anneta edellä tarkoitettua otetta tai todistusta, niiden sijasta näytöksi on hyväksyttävä ehdokkaan tai tarjoajan edustajan sijoittautumismaan lainsäädännön mukainen valahtoinen tai vakuutuksella vahvistettu ilmoitus. <i>Rikosrekisteriote voidaan vastaanottaa myös sähköisen käyttöliittymän välityksellä sen mukaan mitä rikosrekisterilaissa (770/1993) säädetään.</i></p>
<p style="text-align: center;">101 §</p> <p style="text-align: center;"><i>Hankinnasta ilmoittaminen</i></p> <p>Hankintayksikön on toimitettava tämän luvun mukaisesta hankinnasta ja suunnittelukilpailusta julkaistavaksi ilmoitus sähköisesti suomen- tai ruotsinkielisenä internet-osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi käyttäen kansalliselle hankintailmoitukselle tarkoitettua lomaketta.</p> <p>Hankintayksikkö voi julkaista hankintailmoituksen myös muussa tarkoituksenmukaisessa tiedotusvälineessä. Ilmoitusta ei saa julkaista muualla ennen kuin se on julkaistu 1 momentissa tarkoitettulla tavalla.</p>	<p style="text-align: center;">101 §</p> <p style="text-align: center;"><i>Hankinnasta ilmoittaminen</i></p> <p>Hankintayksikön on toimitettava tämän luvun mukaisesta hankinnasta ja suunnittelukilpailusta julkaistavaksi ilmoitus sähköisesti suomen- tai ruotsinkielisenä tai muulla hankintayksikön internet-osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi käyttäen kansalliselle hankintailmoitukselle tarkoitettua lomaketta. <i>Ilmoitus voidaan julkaista suomen-, -ruotsin tai muulla hankintayksikön valitsemalla Euroopan unionin virallisella kielellä.</i></p> <p>Hankintayksikkö voi julkaista hankintailmoituksen myös muussa tarkoituksenmukaisessa tiedotusvälineessä. Ilmoitusta ei saa julkaista muualla ennen kuin se on julkaistu 1 momentissa tarkoitettulla tavalla.</p> <p><i>Hankintayksikön on julkaistava jälki-ilmoitus 1. momentissa tarkoitetuissa hankinnoissa. Ilmoitus tulee toimittaa viimeistään neljän kuukauden</i></p>

	<i>kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, kun kyseistä hankintaa koskeva hankintasopimus on tehty. Hankintayksikkö voi toimittaa ilmoitukset joko yksittäisinä ilmoituksina tai yhteen koottuna.</i>
114 § <i>Tarjoajan soveltuvuus ja poissulkeminen</i> Hankintayksikön tulee soveltaa 80 §:ssä ja se voi soveltaa 81 §:ssä säädettyjä poissulkemisperusteita. Ehdokkaiden ja tarjoajien korjaaviin toimenpiteisiin ja soveltuvuutta koskevien vaatimusten asettamiseen voidaan soveltaa, mitä 82—86 §:ssä säädetään.	114 § <i>Tarjoajan soveltuvuus ja poissulkeminen</i> Hankintayksikön tulee soveltaa 80 §:ssä ja se voi soveltaa 81 §:ssä säädettyjä poissulkemisperusteita. Ehdokkaiden ja tarjoajien korjaaviin toimenpiteisiin ja soveltuvuutta koskevien vaatimusten asettamiseen voidaan soveltaa, mitä 82—86 §:ssä sekä 88 §:ssä säädetään.
116 § <i>Käyttöoikeussopimukseen sovellettavat säännökset</i> Sen lisäksi, mitä 1, 2, 4, 8 ja 14—17 luvussa säädetään, lukuun ottamatta 12 §:n 1 momenttia ja 124 sekä 170 §:ää käyttöoikeussopimukseen, jotka ovat ennakoidulta arvoltaan vähintään 25 §:n 1 momentin 6 kohdassa säädetyn kynnsarvon suuruisia, sovelletaan tämän luvun säännöksiä. Käyttöoikeussopimukseen sovelletaan lisäksi, mitä 31, 67—69, 71, 73, 77—83, 91 ja 92 §:ssä säädetään. ---	116 § <i>Käyttöoikeussopimukseen sovellettavat säännökset</i> Sen lisäksi, mitä 1, 2, (poist.4), 8 ja 14—17 luvussa säädetään, lukuun ottamatta 12 §:n 1 momenttia ja 124 sekä 170 §:ää käyttöoikeussopimukseen, jotka ovat ennakoidulta arvoltaan vähintään 25 §:n 1 momentin 5 kohdassa säädetyn kynnsarvon suuruisia, sovelletaan tämän luvun säännöksiä. Käyttöoikeussopimukseen sovelletaan lisäksi, mitä 26, 28, 31, 67—69, 71, 73, 77—83, 91 ja 92 §:ssä säädetään. ---
129 § <i>Odotusaika</i> EU-kynnsarvon ylittävissä hankinnassa sekä kansallisen kynnsarvon ylittävissä liitteen E palveluhankinnassa tai käyttöoikeussopimuksessa voidaan tehdä sopimus aikaisintaan 14 päivän kuluttua siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tai hänen katsotaan saaneen päätöksen ja valitusosoituksen tiedoksi (odotusaika). ---	129 § <i>Odotusaika</i> EU-kynnsarvon ylittävissä hankinnassa sekä kansallisen kynnsarvon ylittävissä liitteen E palveluhankinnassa tai käyttöoikeussopimuksessa voidaan tehdä sopimus aikaisintaan 14 päivän kuluttua siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tai hänen katsotaan saaneen päätöksen ja valitusosoituksen tiedoksi (odotusaika). <i>Jos odotusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun juhannusaatto tai arkilauantai, saa hankintasopimuksen tehdä aikaisintaan ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.</i> ---
136 § <i>Hankintasopimuksen muuttaminen</i> Hankintasopimusta tai puitejärjestelyä ei saa EU-kynnsarvot ylittävissä hankinnoissa tai kansalliset kynnsarvot ylittävissä liitteen E mukaisissa palveluhankinnoissa taikka käyttöoikeussopimuksissa olennaisesti muuttaa	136 § <i>Hankintasopimuksen muuttaminen</i> Hankintasopimusta tai puitejärjestelyä ei saa (poist.) EU-kynnsarvot ylittävissä hankinnoissa tai kansalliset kynnsarvot ylittävissä liitteen E mukaisissa palveluhankinnoissa taikka käyttöoikeussopimuksissa) olennaisesti muuttaa

<p>sopimuskauden aikana ilman tämän lain mukaista uutta hankintamenettelyä. Olennaisena pidetään ainakin muutosta, jos:</p> <p>---</p> <p>Edellä 2 momentin 5 kohdassa tarkoitettun muutoksen arvo tulee olla pienempi kuin 10 prosenttia alkuperäisen palvelu- tai tavarahankintasopimuksen tai palveluja koskevan käyttöoikeussopimuksen arvosta ja 15 prosenttia alkuperäisen rakennusurakkasopimuksen tai käyttöoikeusurakan arvosta. Jos 2 momentin 5 kohdassa tarkoitettuja muutoksia tehdään peräkkäin useampia, arvo arvioidaan peräkkäisten muutosten kumulatiivisen nettoarvon perusteella</p>	<p>sopimuskauden aikana ilman tämän lain mukaista uutta hankintamenettelyä. Olennaisena pidetään ainakin muutosta, jos:</p> <p>---</p> <p>Edellä 2 momentin 5 kohdassa tarkoitettun muutoksen arvo tulee olla pienempi kuin 10 prosenttia alkuperäisen palvelu- tai tavarahankintasopimuksen tai palveluja koskevan käyttöoikeussopimuksen arvosta ja 15 prosenttia alkuperäisen rakennusurakkasopimuksen (poist) tai käyttöoikeusurakan arvosta. Jos 2 momentin 5 kohdassa tarkoitettuja muutoksia tehdään peräkkäin useampia, arvo arvioidaan peräkkäisten muutosten kumulatiivisen nettoarvon perusteella.</p>
<p style="text-align: center;">143 §</p> <p style="text-align: center;">Tietojen luovuttaminen toiselle viranomaiselle</p> <p>Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi omasta aloitteestaan luovuttaa salassapitosäännösten estämättä valvonnassa saamansa tiedon tai asiakirjan jos se on tarpeen</p> <p>---</p>	<p style="text-align: center;">143 §</p> <p style="text-align: center;">Tietojen luovuttaminen toiselle viranomaiselle</p> <p>Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi omasta aloitteestaan luovuttaa salassapitosäännösten estämättä valvonnassa saamansa tiedon tai asiakirjan jos se on tarpeen</p> <p>---</p> <p><i>15) Valtiontalouden tarkastusvirastolle Valtiontalouden tarkastusvirastosta annetussa laissa (676/2000) säädettyjä tarkastustehtäviä varten;</i></p>
<p style="text-align: center;">163 §</p> <p style="text-align: center;">Valitusperusteeseen perustuva muutoksenhakukielto</p> <p>Markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain (410/2015) eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain nojalla.</p>	<p style="text-align: center;">163 §</p> <p style="text-align: center;"><i>Muutoksenhakukielto</i></p> <p>Markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain (410/2015) eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain nojalla.</p>

2 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1.1.2020.
Rikosrekisteriote
Jälki-ilmoitusten osalta

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20__ .

Laki

Vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:

muutetaan vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksesta annetun lain (1398/2016) 20 §:n 1 momentin 5 kohta, 62 §:n 2 momentti, 64 §:n 4 momentti, 83 §:n 1 momentti, 86 §:n 4 momentti, 107 §:n 1 momentti, 112 §:n 2 momentti ja 120 §:n 1 momentti sellaisena kuin se on laissa 1398/2016 sekä

lisätään vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksesta annetun lain (1398/2016) 57 §:n 7 momentti

poistetaan, seuraavasti vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksesta annetun lain (1398/2016) 77 §:n 4 momentti,

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Ehdotus</i>
20 § <i>Palveluhankintoja koskevat soveltamisalan rajaukset</i>	20 § <i>Palveluhankintoja koskevat soveltamisalan rajaukset</i>
Tätä lakia ei sovelleta: ---	Tätä lakia ei sovelleta: ---
5) luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa (715/2011) tarkoitetun oikeudenkäyntiasiamiehen ja -avustajan tarjoamia oikeudenkäyntiasiamiespalveluja ja näihin välittömästi liittyviä oikeudellisia neuvontapalveluja koskeviin hankintoihin; ---	5) <i>asianajajista</i> annetussa laissa (496/1958) <i>tarkoitettujen asianajajien</i> sekä luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa (715/2011) tarkoitetun oikeudenkäyntiasiamiehen ja -avustajan tarjoamia oikeudenkäyntiasiamiespalveluja ja näihin välittömästi liittyviä oikeudellisia neuvontapalveluja koskeviin hankintoihin; ---
57 § <i>Toimittajarekisteri</i>	57 § <i>Toimittajarekisteri</i>
Julkisten hankintojen tekemiseksi hankintayksiköllä voi olla toimittajarekisteri. Jos tarjouskilpailusta on ilmoitettu toimittajarekisterin käyttämistä koskevalla ilmoituksella, hankintayksikön on valittava tarjouskilpailuun osallistujat rajoitetulla menettelyllä tai neuvottelumenettelyllä rekisteriin merkittyjen joukosta. Toimittajarekisterissä voi olla myös luonnollisten henkilöiden kelpoisuutta koskevia tietoja, jotka he itse ovat hankintayksikölle toimittajarekisteriä varten toimittaneet. Toimittajarekisterissä voidaan käyttää erilaisia luokituksia. Luokitukselle tai	Julkisten hankintojen tekemiseksi hankintayksiköllä voi olla toimittajarekisteri. Jos tarjouskilpailusta on ilmoitettu toimittajarekisterin käyttämistä koskevalla ilmoituksella, hankintayksikön on valittava tarjouskilpailuun osallistujat rajoitetulla menettelyllä, tai neuvottelumenettelyllä <i>tai kilpailullisella neuvottelumenettelyllä</i> taikka <i>innovaatiokumppanuudella</i> rekisteriin merkittyjen joukosta. Toimittajarekisterissä voi olla myös luonnollisten henkilöiden kelpoisuutta koskevia tietoja, jotka he itse ovat hankintayksikölle toimittajarekisteriä varten toimittaneet. Toimittajarekisterissä voidaan käyttää erilaisia luokituksia. Luokitukselle tai toimittajarekisteriin

<p>toimittajarekisteriin hyväksymiselle asetetut ehdot eivät saa olla syrjiviä. Toimittajarekisterissä tehtävissä tarjouskilpailuissa voi olla eri vaiheita.</p> <p>---</p>	<p>hyväksymiselle asetetut ehdot eivät saa olla syrjiviä. Toimittajarekisterissä tehtävissä tarjouskilpailuissa voi olla eri vaiheita.</p> <p>---</p> <p><i>Hankintayksikön on tehtävä päätös ehdokkaan hyväksymisestä toimittajarekisteriin [XX päivän] tai [kuuden kuukauden] kuluessa toimittajarekisteriä koskevan osallistumishakemuksen vastaanottamisesta. tai vaihtoehtoisesti [kahden kuukauden kuluessa toimittajarekisteriä koskevan osallistumishakemuksen vastaanottamisesta.] Hankintayksikkö voi perustellusta syystä pidentää päätöksen antamista koskevaa ajankohtaa enintään kuuteen kuukauteen, mutta tällöin hankintayksikön tulee antaa hakijalle selvitys pidemmästä päätöksentekoaajasta sekä arvio päätöksen antoajankohdalle. Päätös on annettava tiedoksi viimeistään 15 päivää päätöksen tekemisestä.</i></p>
<p style="text-align: center;">62 §</p> <p style="text-align: center;"><i>Hankinnasta ilmoittaminen</i></p> <p>Hankintayksikkö voi toimittaa julkaistavaksi myös kausi-ilmoituksen tai suoraanhankintaa koskevan ilmoituksen 1 momentin 1—4 kohdassa tarkoitetusta hankinnasta ja käyttöoikeussopimuksesta</p> <p>--</p> <p>Edellä 1 momentissa tarkoitetut hankintasopimuksia koskevat jälki-ilmoitukset on toimitettava julkaistavaksi 30 päivän kuluessa hankintasopimuksen tekemisestä, dynaamiseen hankintajärjestelmään perustuvan hankintasopimuksen tekemisestä tai puitejärjestelyä koskevan päätöksen tekemisestä. Edellä 1 momentissa tarkoitetut suunnittelukilpailun tuloksia koskevat ilmoitukset on toimitettava julkaistavaksi 30 päivän kuluessa suunnittelukilpailun päättymisestä. Käyttöoikeussopimuksia koskevat jälki-ilmoitukset on toimitettava julkaistavaksi 48 päivän kuluessa käyttöoikeussopimuksen tekemisestä. Jälki-ilmoitusvelvoite ei koske puitejärjestelyn perusteella tehtäviä yksittäisiä hankintasopimuksia. Hankintayksikön tulee toimittaa jälki-ilmoitus myös hankinnan keskeyttämisestä. Ilmoituksesta tulee käydä ilmi perusteet hankinnan keskeyttämiselle.</p>	<p style="text-align: center;">62 §</p> <p style="text-align: center;"><i>Hankinnasta ilmoittaminen</i></p> <p>---</p> <p>Hankintayksikkö voi toimittaa julkaistavaksi myös kausi-ilmoituksen 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetusta hankinnasta tai suoraanhankintaa koskevan ilmoituksen 1 momentin 1—4 kohdassa tarkoitetusta hankinnasta ja käyttöoikeussopimuksesta.</p> <p>---</p> <p>Edellä 1 momentissa tarkoitetut hankintasopimuksia koskevat jälki-ilmoitukset on toimitettava julkaistavaksi 30 päivän kuluessa hankintasopimuksen tekemisestä, dynaamiseen hankintajärjestelmään perustuvan hankintasopimuksen tekemisestä tai puitejärjestelyä koskevan päätöksen tekemisestä. <i>Edellä 1 momentissa tarkoitetut dynaamiseen hankintajärjestelmään perustuvien hankintojen tekemistä koskevat jälki-ilmoitukset voidaan ilmoittaa yhteen koottuina neljännesvuosittain. Kootut jälki-ilmoitukset on toimitettava julkaistavaksi 30 päivän kuluessa kunkin vuosineljänneksen päättymisestä.</i> Edellä 1 momentissa tarkoitetut suunnittelukilpailun tuloksia koskevat ilmoitukset on toimitettava julkaistavaksi 30 päivän kuluessa suunnittelukilpailun päättymisestä. Käyttöoikeussopimuksia koskevat jälki-ilmoitukset on toimitettava julkaistavaksi 48 päivän kuluessa käyttöoikeussopimuksen tekemisestä. Jälki-ilmoitusvelvoite ei koske puitejärjestelyn perusteella tehtäviä yksittäisiä</p>

	<p>hankintasopimuksia. Hankintayksikön tulee toimittaa jälki-ilmoitus myös hankinnan keskeyttämisestä. Ilmoituksesta tulee käydä ilmi perusteet hankinnan keskeyttämiselle.</p>
<p>77 §</p> <p><i>Testausraportit, sertifikaatit ja muu tekninen selvitys</i></p> <p>---</p> <p>Jos hankintayksikkö määrittelee hankinnan kohteen 75 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla, se ei saa hylätä tarjousta tavaroista, palveluista tai rakennusurakoista, jotka ovat kansallisesti voimaan saatetun eurooppalaisen standardin, eurooppalaisen teknisen hyväksynnän, yhteisen teknisen eritelmän, kansainvälisen standardin tai eurooppalaisen standardointielimen laatiman teknisen viitejärjestelmän mukaisia. Edellytyksenä on, että nämä eritelmit koskevat hankintayksikön asettamia suorituskäytäntöjä tai toiminnallisia vaatimuksia. Tarjoajan on osoitettava tarjouksessaan, että standardin mukainen tavara, palvelu tai urakka täyttää hankintayksikön asettamat vaatimukset.</p> <p>Jos hankintayksikkö määrittelee hankinnan kohteen 75 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla, hankintayksikkö ei saa hylätä tarjousta tarjouspyyntöä vastaamattomana, jos tarjoaja osoittaa tarjouksessaan jollakin asianmukaisella tavalla, että sen tarjoama tavara, palvelu tai urakka täyttää hankinnan kohteen kuvauksessa määritellyt vaatimukset viitattuja eritelmiä, standardeja, arviointoja, hyväksyntöjä tai viitejärjestelmiä vastaavalla tavalla.</p>	<p>77 §</p> <p><i>Testausraportit, sertifikaatit ja muu tekninen selvitys</i></p> <p>---</p> <p>Jos hankintayksikkö määrittelee hankinnan kohteen 75 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla, se ei saa hylätä tarjousta tavaroista, palveluista tai rakennusurakoista, jotka ovat kansallisesti voimaan saatetun eurooppalaisen standardin, eurooppalaisen teknisen hyväksynnän, yhteisen teknisen eritelmän, kansainvälisen standardin tai eurooppalaisen standardointielimen laatiman teknisen viitejärjestelmän mukaisia. Edellytyksenä on, että nämä eritelmit koskevat hankintayksikön asettamia suorituskäytäntöjä tai toiminnallisia vaatimuksia. Tarjoajan on osoitettava tarjouksessaan, että standardin mukainen tavara, palvelu tai urakka täyttää hankintayksikön asettamat vaatimukset.</p> <p>Jos hankintayksikkö määrittelee hankinnan kohteen 75 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla, hankintayksikkö ei saa hylätä tarjousta tarjouspyyntöä vastaamattomana, jos tarjoaja osoittaa tarjouksessaan jollakin asianmukaisella tavalla, että sen tarjoama tavara, palvelu tai urakka täyttää hankinnan kohteen kuvauksessa määritellyt vaatimukset viitattuja eritelmiä, standardeja, arviointoja, hyväksyntöjä tai viitejärjestelmiä vastaavalla tavalla.</p>
<p>83 §</p> <p><i>Ehdokkaan ja tarjoajan valintaperusteet</i></p> <p>Hankintayksikön on valittava ehdokkaat ja tarjoajat etukäteen ilmoitettujen puolueettomien perusteiden mukaisesti. Hankintayksikön on suljettava pois sellaiset tarjoajat tai ehdokkaat, jotka eivät täytä näitä ehtoja. Ehdokkaan ja tarjoajan valintaperusteiden on oltava toimittajien saatavilla. Neuvottelumenettelyssä hankintayksikön on tarvittaessa vähennettävä valittujen tarjoajien määrää etukäteen ilmoitettujen perusteiden mukaisesti.</p> <p>---</p>	<p>83 §</p> <p><i>Ehdokkaan ja tarjoajan valintaperusteet</i></p> <p>Hankintayksikön on valittava ehdokkaat ja tarjoajat etukäteen ilmoitettujen puolueettomien perusteiden mukaisesti. Hankintayksikön on suljettava pois sellaiset tarjoajat tai ehdokkaat, jotka eivät täytä näitä ehtoja. Ehdokkaan ja tarjoajan valintaperusteiden on oltava toimittajien saatavilla. <i>Rajoitetussa menettelyssä, neuvottelumenettelyssä kilpailullisessa neuvottelumenettelyssä sekä innovaatiokumppanuudessa</i> hankintayksikön on tarvittaessa vähennettävä valittujen tarjoajien määrää etukäteen ilmoitettujen perusteiden mukaisesti.</p> <p>---</p>
<p>86 §</p>	<p>86 §</p>

<p><i>Poissulkemisen edellytysten ja soveltuvuusvaatimusten täyttymisen selvittäminen</i></p>	<p><i>Poissulkemisen edellytysten ja soveltuvuusvaatimusten täyttymisen selvittäminen</i></p>
<p>Edellä 1 momentissa tarkoitetuksi näytöksi on hyväksyttävä 84 §:ssä tarkoitettujen pakollisten poissulkemisperusteiden osalta rikosrekisterilain (770/1993) 6 §:n 8 momentissa ja 6 b §:ssä tarkoitettu ote rikosrekisteristä taikka tarjoajan tai sen hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenen tai edustus-, päätös- tai valvontavaltaa käyttävän henkilön alkuperämaan tai sijoittautumismaan toimivaltaisen viranomaisen antama ote rikosrekisteristä. Rikosrekisteriote ei saa olla kahtatoista kuukautta vanhempi. Hankintayksikkö tai tarjoaja ei saa ottaa jäljennöstä rikosrekisteriotteesta eikä tallettaa sitä itselleen. Hankintayksikön on poissulkemisperusteiden selvittämisen jälkeen hävitettävä rikosrekisteriote tai palautettava se henkilölle, jota se koskee. Rikosrekisteristä ilmeneviä tietoja ei saa ilmaista muille kuin sellaisille henkilöille, jotka välttämättä tarvitsevat niitä poissulkemisperusteiden selvittämiseksi. Jollei ehdokkaan tai tarjoajan sijoittautumismaassa anneta edellä tarkoitettua otetta tai todistusta, niiden sijasta näytöksi on hyväksyttävä ehdokkaan tai tarjoajan edustajan sijoittautumismaan lainsäädännön mukainen valahtoinen tai vakuutuksella vahvistettu ilmoitus.</p>	<p>Edellä 1 momentissa tarkoitetuksi näytöksi on hyväksyttävä 84 §:ssä tarkoitettujen pakollisten poissulkemisperusteiden osalta rikosrekisterilain (770/1993) 6 §:n 8 momentissa ja 6 b §:ssä tarkoitettu ote rikosrekisteristä taikka tarjoajan tai sen hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenen tai edustus-, päätös- tai valvontavaltaa käyttävän henkilön alkuperämaan tai sijoittautumismaan toimivaltaisen viranomaisen antama ote rikosrekisteristä. Rikosrekisteriote ei saa olla kahtatoista kuukautta vanhempi. Hankintayksikkö tai tarjoaja ei saa ottaa jäljennöstä rikosrekisteriotteesta eikä tallettaa sitä itselleen. Hankintayksikön on poissulkemisperusteiden selvittämisen jälkeen hävitettävä rikosrekisteriote tai palautettava se henkilölle, jota se koskee. Rikosrekisteristä ilmeneviä tietoja ei saa ilmaista muille kuin sellaisille henkilöille, jotka välttämättä tarvitsevat niitä poissulkemisperusteiden selvittämiseksi. Jollei ehdokkaan tai tarjoajan sijoittautumismaassa anneta edellä tarkoitettua otetta tai todistusta, niiden sijasta näytöksi on hyväksyttävä ehdokkaan tai tarjoajan edustajan sijoittautumismaan lainsäädännön mukainen valahtoinen tai vakuutuksella vahvistettu ilmoitus. <i>Rikosrekisteriote voidaan vastaanottaa myös sähköisen käyttöliittymän välityksellä sen mukaan mitä rikosrekisterilaissa (770/1993) säädetään.</i></p>
<p>107 §</p> <p><i>Käyttöoikeussopimukseen sovellettavat säännökset</i></p> <p>Sen lisäksi, mitä 1—3, 7, 12 ja 13 luvussa säädetään, lukuun ottamatta 22 §:n 1 momenttia sekä 115 ja 129 §:ää, käyttöoikeussopimukseen, jotka ovat ennakoidulta arvoltaan vähintään 13 §:n 1 momentin 4 kohdassa säädetyn kynnysarvon suuruisia, sovelletaan tämän luvun säännöksiä. Käyttöoikeussopimukseen sovelletaan lisäksi, mitä 71—73, 77, 79, 81—84, 89 ja 90 §:ssä säädetään.</p>	<p>107 §</p> <p><i>Käyttöoikeussopimukseen sovellettavat säännökset</i></p> <p>Sen lisäksi, mitä 1—3, 7, 12 ja 13 luvussa säädetään, lukuun ottamatta 14, 16 ja 17:ää, 22 §:n 1 momenttia sekä 115 ja 129 §:ää, käyttöoikeussopimukseen, jotka ovat ennakoidulta arvoltaan vähintään 13 §:n 1 momentin 4 kohdassa säädetyn kynnysarvon suuruisia, sovelletaan tämän luvun säännöksiä. Käyttöoikeussopimukseen sovelletaan lisäksi, mitä 71—73, 77, 79, 81—84, 89 ja 90 §:ssä säädetään.</p>
<p>112 §</p> <p><i>Määräajat</i></p> <p>---</p> <p>Edellä 2 momentissa tarkoitettuja tarjousten jättämisen määräaikoja voidaan lyhentää viidellä päivällä, jos hankintayksikkö hyväksyy tarjousten jättämisen sähköisessä muodossa.</p>	<p>112 §</p> <p><i>Määräajat</i></p> <p>---</p> <p>Edellä 1 momentissa tarkoitettuja tarjousten jättämisen määräaikoja voidaan lyhentää viidellä päivällä, jos hankintayksikkö hyväksyy tarjousten jättämisen sähköisessä muodossa.</p>
<p>120 §</p> <p><i>Odotusaika</i></p> <p>Hankintasopimus voidaan tehdä aikaisintaan 14 päivän kuluttua siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on</p>	<p>120 §</p> <p><i>Odotusaika</i></p> <p>Hankintasopimus voidaan tehdä aikaisintaan 14 päivän kuluttua siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on</p>

saanut tai hänen katsotaan saaneen päätöksen ja valitusosoituksen tiedoksi (odotusaika). ---	saanut tai hänen katsotaan saaneen päätöksen ja valitusosoituksen tiedoksi (odotusaika). <i>Jos odotusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa hankintasopimuksen tehdä aikaisintaan ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.</i>
---	---

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20____.

Laki

Rikosrekisterilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:
muutetaan rikosrekisterilain (770/1993) 6 b §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1399/2016 seuraavasti:

Rikosrekisterilaki

<i>Voimassa oleva laki</i>	<i>Ehdotus</i>
6 b §	6 b §
<p>Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) 4 §:ssä, vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1398/2016) 4 §:ssä, julkisista hankinnoista ja direktiivin 2004/18/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/24/EU 2 artiklassa sekä vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja direktiivin 2004/17/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/25/EU 2 artiklassa tarkoitetut ehdokas ja tarjoaja saavat julkisen hankinnan hankintamenettelyä varten poissulkemisen edellytysten selvittämiseksi rikosrekisterin otteen sellaisesta yksityisestä henkilöstä, joka on ehdokkaan tai tarjoajan hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsen tai käyttää edustus-, päätös- tai valvontavaltaa kyseisessä yrityksessä tai yhteisössä. Otteen antaminen edellyttää henkilön suostumusta</p>	<p>Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) 4 §:ssä, vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1398/2016) 4 §:ssä, <i>julkisista puolustus- ja turvallisuushankinnoista annetun lain (1531/2011) 3 §:ssä</i>, julkisista hankinnoista ja direktiivin 2004/18/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/24/EU 2 artiklassa sekä vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja direktiivin 2004/17/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/25/EU 2 artiklassa tarkoitetut ehdokas ja tarjoaja <i>sekä näiden alihankkija</i> saavat julkisen hankinnan hankintamenettelyä varten poissulkemisen edellytysten selvittämiseksi rikosrekisterin otteen sellaisesta yksityisestä henkilöstä, joka on ehdokkaan tai tarjoajan hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsen tai käyttää edustus-, päätös- tai valvontavaltaa kyseisessä yrityksessä tai yhteisössä. Otteen antaminen edellyttää henkilön suostumusta.</p>

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20____.

Helsingissä _____ päivänä _____ kuuta 20____

Pääministeri

Työministeri

